

ONZE
VOGELS

52^E JAARGANG N^O 9, SEPTEMBER 1991

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

DA

V

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BONDSBUREAU

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom
bank AMRO rek.nr.:46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640-3 50 07.
Fax 01640-39020
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol,
W.C. Oonk en Jos van de Walle

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amerfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Spunter, Vijverberg Zuid 44,
4521 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Genlaan 5,
7721 HA Dalfsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4561 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: J.W.B. Robbe, A-Kade 19,
9581 AH Musselkanaal, telefoon (05994) 1 63 41.
District Friesland: H. Sulchies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlassoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 4 48 43.
District Zuid-Holland: A.J. Domburg
Opperstok 16, 2959 ED Streefkerk
telefoon (01842) 2080.
District Zeeland: T.J. Udo, Slotstr. 5, 4421 EL Kapelle,
telefoon (01102) 4 15 22.
District West Noord-Brabant: C.H.M. v.d. Linden,
Maststraat 15, 4631 EP Hoogerheide,
telefoon (01646) 1 49 78.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Beatrixlaan 94, 5707 LX Helmond,
telefoon (04920) 2 56 09.
District Limburg: H.J. Stienen,
Molenstr. 18, 5988 EP Helden,
telefoon (04760) 7 64 09.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozaïstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55
Tropen, parkieten etc.:
P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.
Zangkanaries:
J. Aelbrecht, Eufraat 3, 1186 JJ Amstelveen,
telefoon (020) 645 55 12

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 650,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 53,50 bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV **geen cheques!** Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de specialclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels

J. Broere, Jongbloedln. 31,
3769 BP Soesterberg, telefoon (03463) 5 19 76.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gouddamadine

D. van der Linden, Koeweide 2 6931 WE Westervoort,
telefoon 08303-13160 Contributie f 20,- per jaar.

Gras- en Grote parkieten

A.J.M. v.d. Linden, Brugstr. 72,
4131 AZ Vianen, telefoon (03473) 7 61 73. Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

W.G. Caris, Frankrijkstraat 95,
5622 AE Eindhoven, telefoon (040) 44 38 74.
Contributie f 30,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

L. van Santen-Bergmaier, Mandenmakerslaan 31,
3454 DB De Meern, telefoon (03406) 6 37 11.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon (074) 91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Hunzedal 73,
9531 GD Borger, telefoon (05998) 3 50 65.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnement OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

N VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 49.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Wairaven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: M.A. Paans, Leeuwerik 78, 5165 KZ Waspik.

KLEURKANARIES aan: F.H. Verschuur, Alb. Grootln. 17, 1412 EL Naarden.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: P.L. Huizinga, Marathonstr. 32, 7541 BM Enschede.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN

BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duijvis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN

BASTAARDEN aan: C. van Elven, Van N. van

Eemnesl. 7, 8384 EA Wilhelminaoord.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan:

M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan:

G.M. Essenberg, Van Beethovenln. 213,

3144 AE Maassluis.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a,

9677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourport, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
21 oktober 1991

IN DIT NUMMER

	pag.
De Splendidparkiet	388
Bijzondere vinken	395
Over harzers, 90 punten en meer	402
Praktische kweek van grasparkieten (slot)	404
Over kleur kanaries	408
Volière van de maand	410
Cubane in de keuken	411
Vraag en aanbod	414
Gemak dient de mens	416
Kolonie systeem het beste om diamantvinken te kweken	416
De kokako	420
De grijze zebra-vink	420
Nuttige wenken bij de kanariëkweek	424
N.B.v.V. Boekenservice	430
Bondsmededelingen	431

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Gehu, E. Leffering, Kloeg, WOVO, Floralia,	
Hope farms	390
Wolro, F. Thijssen, H. Denessen, ESVE	396
W. Stijger, Vogel Fauna, Rien Zagers, Bird Center,	
H. Dijks, Animal Trading Company, Fauna,	
Vogel Savanne	400
Van Keulen	408
Vraag en Aanbod	414
De Witte Spreeuwen, K.B.O.F., J. Heesakkers	415
Kessmaat, Rein van de Veen	418
Bingo Fit voer	419
Holland Diervoeders	423
Boskoopse vogelmarkt, ESVE-Hoeven	427
Vogelweelde, Weerselo, Joure, Parkietenclub	428
ESVE, CeDe	429
Forto, Hoogeveense Vogelmarkt, Feesten, Fauna	430
NBvV-Kalender 1992	431
Witte Molen	432

Foto voorplaat: Splendid parkiet

Foto: C. Scholtz

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.

Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (010) 462 29 22

De Splendidparkiet

Sinds een aantal jaren ben ik in het bezit van splendidparkieten. Echt kweken met deze vogel deed ik echter tot voor kort niet. Omdat ik daar verandering in wilde aanbrengen ben ik de literatuur eens ingedoken om wat meer aan de weet te komen over deze werkelijk schitterende Australische parkiet. Ik weet dat er onder de lezers van dit blad een behoorlijk aantal liefhebbers is die deze vogels ook in hun volière houden. Het leek me dan ook een goed idee om mijn ervaringen met deze vogel en hetgeen ik in de literatuur ben tegengekomen op schrift te stellen. Ik hoop dan ook met dit artikel liefhebbers en overige geïnteresseerden hiermee een plezier te doen en hoop tevens, dat ze met hetgeen ik heb opgetekend, hun voordeel zullen kunnen doen.

De splendidparkiet is één van de kleurrijkste Australische parkieten en geniet daarom ook, zoals reeds eerder opgemerkt, grote bekendheid bij de vogelliefhebbers.

Geschiedenis:

De splendidparkiet is jarenlang zeer zeldzaam geweest in Australië. Hij werd zelfs enige tijd als uitgestorven beschouwd totdat in de dertiger jaren weer een paar exemplaren werden waargenomen in Australië. Vanaf ca. 1933 komt hij wat meer voor. Dit kwam vooral omdat er in deze tijd een paar stelletjes werden ingevoerd in Engeland. Inmiddels wordt de splendidparkiet elk jaar in een betrekkelijk groot aantal gekweekt. In Europa is hij na de bourkeparkiet en de turquoisineparkiet de meest gehouden neophemasoort.

Huisvesting:

Het houden van splendidparkieten kan nog weleens problemen geven in ons land. Zoals al eerder beschreven zijn ze afkomstig uit de drogere woestijngebieden van Australië. Het natte en koude klimaat in ons land is dus niet ideaal voor ze. De volière zal hier op aangepast moeten worden. Concreet betekent dit dat de volière voorzien moet zijn van een goed afgesloten en droog nachtverblijf, waarin ze de nacht kunnen doorbrengen of bij slecht weer in kunnen verblijven. Persoonlijk raad ik houders van deze vogels aan om de buitenvolière in z'n geheel te voorzien van een dak en in ieder geval één van de zijanten van de volière dicht te maken. Ik heb namelijk ervaren dat de vogels niet altijd het nachthok opzoeken maar de nacht ook dikwijls door-

bringen in de buitenvolière. Ingeval het 's nachts gaat regenen, stormen etc. zullen er, zo is mijn ervaring, ongetwijfeld slachtoffers vallen onder de splendidparkieten. Het volledig overkappen van de volière heeft tevens het voordeel dat er minder snel ziekten zullen worden overgebracht door onze eigen inlandse vogels (mussen, spreeuwen etc.). De splendidparkiet is namelijk een vrij tere vogel (alhoewel ik ook moet opmerken dat er vrij sterke exemplaren zijn) die op dit gebied wel wat extra aandacht mag hebben van zijn baas. In het najaar en in de winter als de nachten wat koud zijn is het het beste om een klein verwarmingselement in het nachtverblijf te plaatsen voor bijverwarming. Het spreekt voor zich dat de toegang naar de buitenvolière dan dicht moet zijn. Ondanks bovenstaande ken ik enkele kwekers van splendidparkieten die de vogels 's winters in een onverwarme (wel goed beschut en voorzien van een dak en dichte achterzijde en zijanten en een afgeschermd voorzijde) volière houden zonder dat er bij hen ooit slachtoffers onder de splendidparkieten zijn gevallen.

Aanschaf:

Als men splendid's aan wil schaffen moet men er voor waken dat de vogels niet met de rui bezig zijn. Wanneer dit wel het geval is doet men er goed aan de vogels nog een aantal weken bij de

Kenmerken:

Het mannetje heeft een overwegend diep ultramarijn kop. Deze kleur is het diepst aan voorhoofd, wangen en om de snavel. De rug, de stuit en de flanken zijn lichtblauw. De vleugeldekveren zijn lichtblauw. De slagpennen zijn zwart met blauwe gloed, de beide middelste staartpennen zwart, de andere geel. De onderzijde van de man is geel met een scharlakenrode borstvlek.

Bij het popje is de onderzijde geel, de borst heeft een olijfgroene glans. De rug is over het algemeen donkerder dan bij het mannetje. De zijanten van de kop van het popje zijn daarentegen beduidend minder blauw.

De vogels zijn ca. 22-24 cm groot.

Voorkomen:

De splendidparkiet is afkomstig uit de drogere woestijngebieden van Australië. Hij komt dan ook voornamelijk voor in het westelijk deel van Nieuw Zuid Wales, de noordelijke delen van Zuid Australië en het binnenland van West Australië.

kweker te laten zitten tot de ruijs voltooid. Als men ze toch verplaatst als ze in de rui zijn, bestaat de kans dat ze het niet overleven. Over het algemeen zijn splendid's erg stress-gevoelige vogels waarmee men rekening dient te houden bij de aanschaf. Bij de aanschaf van splendid's zal men ook goed moeten letten op het formaat. De vogel moet ca. 24 cm groot zijn en een goede borstomvang hebben. Zowel man als pop moeten qua type geblokt zijn. Veel voorkomende fouten van de splendid's op tentoonstellingen en waar dus rekening mee gehouden moet worden bij de aanschaf zijn:

Man:

Te smal in de borst; orangerode borstvlak niet egaal van kleur; scheiding orangerode borstvlak met diep gele buik niet strak; blauw op kop en vleugel niet diep genoeg van kleur; bruine tekening op vleugeldek.

Pop: Blauw op kop en vleugels niet egaal van kleur; te smal in borst; laat rode veertjes zien in borstbevedering.

Let vooral op bij de aanschaf van splendidparkieten dat ze niet besmet zijn met het zogenaamde PHV 3 virus (familie van o.a. de beruchte en bekende paramyxovirus 1 (PMV 1) welke pseudovogelpest veroorzaakt). Het PHV 3 virus veroorzaakt een ziekte die bekend staat onder de naam "Draainek-

ziekte". Toch veroorzaakt dit virus niet alleen aantasting van het zenuwstelsel met draainekverschijnselen, evenwichtsstoornissen en verlamming maar ook, zo was o.a. in het januari (1991) nummer van "Onze Vogels" te lezen, aantasting van het maagdarmkanaal. De oorzaak van deze darmstoornis is een aantasting van de buikspeekselklier (pancreas). Besmette vogels zijn te herkennen aan de kleur van hun ontlasting. De ontlasting van besmette vogels kan variëren van stopverfachtig tot lichtgeel en wit. De ziekte kan verstrekende gevolgen hebben vooral omdat er (nog) geen medicamenten zijn om de ziekte te stoppen.

Dat bovenstaande waarschuwing geen overbodige is, heb ik zelf aan den lijve ondervonden. Tijdens het kweekseizoen had ik nog twee mooie splendidmannen zitten die schreeuwden om een pop. Na wat rondspeuren kwam ik uiteindelijk bij een kweker terecht die nog een aantal poppen had zitten. Twee van de vier die ik in m'n handen kreeg vond ik wat mager en dus liet ik deze zitten. De andere twee zaten goed in het vlees en de koop werd gesloten. Bij thuiskomst werden de beide poppen in een aparte kooi geplaatst. Zoals elke liefhebber denk ik doet wanneer hij nieuwe vogels heeft gekocht, ging ik na enige tijd terug om m'n nieuwe aanwinsten nog eens te bekijken. M'n hart bleef bijna stil staan toen ik op de bodem van de kooi dikke stopverfachtige ontlasting (ik had namelijk hier al eens het één en ander over gehoord) zag liggen. Min of meer in paniek belde ik een bevriende kweker

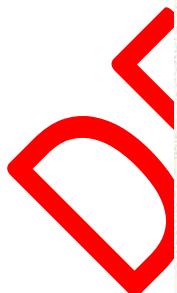
en legde hem het probleem voor. Na afweging van alle voor en tegens (o.a. besmetting van m'n eigen splendid's) heb ik uiteindelijk besloten beide vogels te doden. Iets wat voor elke liefhebber, naar ik aanneem, het moeilijkste is in onze hobby. Vervolgens heb ik het hele vogelverblijf zoveel mogelijk gedesinfecteerd. Dit voorbeeld laat tevens nog weer eens zien hoe belangrijk het is om nieuw aangeschafte vogels eerst apart te zetten. Want stel eens dat ik ze direct bij m'n eigen splendid's had losgelaten !!!! Dus nogmaals **let op** bij de aankoop van splendidparkieten en kijk vooral ook naar de ontlasting van de vogels. Lees met betrekking tot deze ziekte ook het artikel van de heer J. Hooimeijer in het januari (1991) nummer van "Onze Vogels".

Karakter van de vogel:

Splendidparkieten zijn rustige en verdraagzame vogels tegenover andere parkieten of tropische vogels. Het zijn geen schreeuwerds of knagers. De band met de kweker kan zo ver gaan dat ze, bijvoorbeeld tijdens het verstrekken van voedsel, uit de kooi of voliëre vliegen en bij de kweker op hoofd of arm gaan zitten. Splendidparkieten zijn 's avonds, zo is mij gebleken, het levendigst. Door hun rustige karakter laten ze gemakkelijk nestcontrole toe.

De kweek:

In het broedseizoen dient men slechts één paartje per vlucht/kooi te houden. Net als bij de meeste parkietensoorten, verdragen meerdere paartjes elkaar niet tijdens het broedseizoen. Vooral splendidmannen beginnen, wanneer ze broedrijp zijn, op elkaar te jagen. Indien men een goed kweekstel treft of samenstelt zal de pop al snel overgaan tot broeden. De vogels dienen de beschikking te hebben over een ruime nestkast (20x20x40 cm; vliegopening 6 cm). Op de bodem van de nestkast moet een laag turfmolm vermengd met houtspananders worden aangebracht. Het popje legt 3-5 eieren. Wat opvalt is dat de vogels, indien ze er over kunnen beschikken, bladeren aandragen in het nest. De vogels dragen de bladeren aan door ze onder de stutveren te steken. Eén en ander is te vergelijken met het gedrag van agaporniden die op deze manier stukken schors naar het nest vervoeren. Meerdere keren heb ik waargenomen dat de pop zelfs tijdens het broeden het verstrekte groenvoer

De Splendidparkiet

(o.a. boerenkool) onder de stuitveren mee naar het nest. Na een broedduur van ongeveer 20 dagen verschijnen de jongen. Het mannetje komt de pop tijdens het broeden voaren en doet dit later ook bij de jongen. Een paartje kan in een seizoen 2, hoogstens 3 broedsels grootbrengen. De jongen die na ca. 4 weken het nest verlaten zijn nogal wild. Ze verwonden zich dan ook snel aan gaas, draden of wanden. Onderschat dit niet want zelf heb ik ervaren hoe een jonge splendid zich dood vloog tegen het gaas van mijn volière. Het betrof hier de enige cinnamon die ik dat jaar kweekte (het gaat immers altijd om de beste en duurste exemplaren waarbij je dit overkomt). Om bovenstaande te voorkomen is het verstandig planten tegen de wanden te zetten en groene takken in het gaas te steken wanneer de jonge vogels op het punt staan uit te vliegen. De jongen lijken op het popje maar zijn wat matter van kleur. Als de jongen ca. 3 maanden oud zijn verschijnen de eerste rode veren op de borst bij de jonge mannetjes. Ingeval men met de vogels naar de tentoonstelling wil zullen de popjes hiervoor het meest in aanmerking komen. Zij zijn als tweejarige vogels geheel op kleur. Over het algemeen zal dit bij de mannen niet het geval zijn, met name zal de oranje rode borstvlak bijna nooit egaal van kleur zijn op die leeftijd.

Voeding:

De voeding zoals ik die aan mijn vogels verstrek is op advies van de kweker waar ik m'n vogels kocht. Eij deze kweker voldeed deze voeding prima. Ik verstrek de vogels een mengsel van zaden bestemd voor neophema's. Verder krijgen ze sivoer gemengd met aminorotol (vlgs. bijsluiter) en scherpe maagkiesel. Van dit mengsel verstrek ik ca. 1 eetlepel per 2 vogels. Natuurlijk kunnen de vogels ook beschikken over grit. Verder geef ik elke vogel dagelijks 1 of 2 meelwormen. Ook krijgen ze dagelijks een stukje appel, blaadje witlof of iets dergelijks. Erg belangrijk is ook dat ze dagelijks schoon drinkwater (niet te koud) krijgen. Veelal spuit ik mijn vogels 2 à 3 keer per week met een bloemenspuit nat. Sommige vinden het heerlijk anderen weten niet hoe ver ze weg moeten kruipen. Als bodembedekking gebruik ik kippegrit (kosten ca. 1,8,00 per 25 kg). De vogels nemen hier ook allerlei elementen van op zo is mij opgevallen. Voordeel van kippegrit is dat

het bijna altijd een schone aanblik geeft in de kooi en niets duurder is dan zand. De vogels mogen, net als mijn grasparkieten, graag op de grond naar voedsel zoeken.

Mutaties:

Bij de splendidparkiet zijn de laatste jaren verschillende kleurmutaties ontstaan. In de literatuur, zo is mij opgevallen worden verschillende benamingen gebruikt. Voor wat betreft dit item hou ik me maar bij de benamingen zoals deze worden weergegeven in "De Standaard Neophema's" van de NBvV, te weten:

- Lichtgroen cinnamon
- Lichtzeegroen
- Lichtzeegroen bleekborst
- Lichtzeegroen cinnamon
- Lichtzeegroen bleekborst cinnamon

Zelf heb ik kortgeleden een split lichtgroene cinnamon man en een lichtzeegroene man aangeschaft.

Lichtgroen cinnamon

Bij de cinnamon splendid parkiet is de totale lichaamskleur opgebleekt. De cinnamonfaktor geeft de vogel een fijnere vederstructuur dan de niet-cinnamon vogel en deze fijnere vederstructuur geeft op zijn beurt de vogels een fluweelachtige glans. Cinnamons hebben lichtkleurige poten en nagels. Jonge cinnamons zijn gedurende de eerste dagen te herkennen

aan de rode ogen. Na ca. 8 dagen worden deze weer donker van kleur. De **vererving** van de cinnamon faktor is **geslachtsgebonden**.

In onderstaand schema is de vererving weergegeven.

Met betrekking tot de kleuren moet aan de cinnamon splendidparkiet dezelfde eisen gesteld worden aan het rode en gele kleurbezit als bij de lichtgroene (wildvorm). De dekkleur moet duidelijk bruin bewaasd zijn, terwijl de vleugelpennen bruin moeten zijn. Hierdoor wordt bij de man de rode borstvlak helderder van kleur dan bij de wildvorm.

Lichtzeegroen

Lichtzeegroene splendidparkieten zijn overwegend zeegroen van kleur. Op de buik zijn ze bleek geel van kleur. De kleur van de borstvlak bij de mannen is roze. **Lichtzeegroen vererft recessief** d.w.z. dat de kleur alleen dan optreedt als geen andere erfelijke eigenschappen overheersen.

In een schema (Pag. 392) ziet de vererving van de lichtzeegroene er als volgt uit:

Qua kleur moet bij de lichtgroene splendidparkiet gestreefd worden naar een zeegroene lichaamskleur, die niet te groen maar ook niet te blauw van kleur mag zijn. De buikkleur moet egaal

Vererving cinnamon:

Man	Pop
1. cinnamon geeft: 50% split mannen en 50% cinnamon poppen	x lichtgroen
2. Split cinnamon geeft: 25% cinnamon mannen, 25% cinnamon poppen 25% split cinnamon mannen en 25% lichtgroene poppen.	x cinnamon
3. Cinnamon geeft: 50% cinnamon mannen en 50% cinnamon poppen.	x cinnamon
4. split cinnamon geeft: 25% split mannen, 25% cinnamon poppen, 25% lichtgroene mannen en 25% lichtgroene poppen.	x lichtgroen

Vererving lichtzeegroen:

Man	Pop
1. lichtzeegroen	x groen
geeft: 50% split mannen en 50% split poppen.	
2. Lichtzeegroen	x split lichtzeegroen
geeft: 25% lichtzeegroene mannen, 25% lichtzeegroene poppen, 25% split mannen en 25% split poppen.	
3. Lichtzeegroen	x lichtzeegroen
geeft: 50% lichtzeegroene mannen en 50% lichtzeegroene poppen.	
4. split lichtzeegroene	x split lichtzeegroen
geeft: 12,5% lichtzeegroene mannen, 12,5% lichtzeegroene poppen, 25% split lichtzeegroene mannen, 25% lichtzeegroene poppen, 12,5% lichtgroene poppen en 12,5% lichtgroene mannen.	

Man lichtgroen cinnamon Pop blauwe cinnamon

geel zijn, zonder een roze aanslag. De borstvlék moet bij de man egaal rose zijn, met een fijne zwarte golftekening.

Lichtzeegroen bleekborst

De lichtzeegroene bleekborst splendidparkiet is overwegend hemelsblauw van kleur. De buik, lenden en anaalstraak zijn vuil wit. De borst van de man is grau, hemelsblauw bruin bewaasd.

Vererving lichtzeegroen bleekborst:

De bleekborst-mutatie vererft recessief en is dus gelijk aan die van de lichtgroene splendidparkiet. Vult u in het schema zoals weergegeven bij de lichtzeegroene, i.p.v. lichtzeegroen, lichtzeegroen bleekborst in, dan verkrijgt u de juiste uitkomsten waar het de kleuren betreft. Qua kleur moet bij de bleekborst-mutant gestreefd worden naar een zo helder mogelijke hemelsblauwe lichaamskleur en zo wit mogelijke buikkleur. De bleekborst man moet een egaal bleek zacht roze borstkleur hebben met daarop een vage zwarte golftekening.

Lichtzeegroen cinnamon

De lichtzeegroene cinnamon splendidparkiet is overwegend donker bruinzeegroen. De buik, lenden en anaalstreek is bleek geel. De borst van de man is roze.

Vererving lichtzeegroene cinnamon:

De vererving van de cinnamon faktor is geslachtsgebonden en die van lichtzeegroen recessief.

Het schema met betrekking tot de vererving van de cinnamon faktor heb ik reeds weergegeven bij de lichtgroene cinnamon splendidparkiet. De vererving van de lichtzeegroene staat eveneens elders vermeld.

Lichtzeegroen bleekborst cinnamon

De lichtzeegroene bleekborst cinnamon splendidparkiet is overwegend grau, donker hemelsblauw bruin bewaasd. De man heeft een bleek zachte roze borstvlék. Buik, lenden en anaalstreek zijn bij man en pop vuil wit van kleur. De faktoren lichtzeegroen en bleekborst vererven, zoals reeds eerder opgemerkt, recessief. De cinnamon faktor geslachtsgebonden.

Vererving lichtzeegroene bleekborst cinnamon:

De recessieve vererving van de faktoren lichtzeegroen en bleekborst zijn

De Splendidparkiet

Blauwe mutant, thans nog niet in standaard omschreven.

reeds door mij behandeld evenals de geslachtsgebonden vererving van de faktor cinnamon. Vult u in het schema zoals weergegeven bij de zeegroene, i.p.v. zeegroen, bleekborst in, dan krijgt u de juiste uitkomsten waar het de faktor bleekborst betreft. De geslachtsgebonden vererving van de cinnamon faktor heb ik reeds weergegeven bij de lichtgroene cinnamon splendidparkiet.

Bovenstaande uitkomsten kloppen alleen indien we te maken hebben met zuiver verervende vogels. Doordat echter zeegroen, witborst en cinnamon door elkaar zijn gekweekt zijn er veel vogels ontstaan die meerdere kleuren vererven. Dit door elkaar kweken van genoemde kleurmutaties heeft er toe ge-

leid dat er veel vogels zijn en worden gekweekt die een tussenkleur van bovenstaande kleuren vertonen. Naast de behandelde kleurmutaties ben ik tevens nog de kleurmutaties 'allow en bont tegengekomen. De verervingen hiervan zouden respectievelijk recessief en dominant zijn. Tot zover dit artikel over de splendidparkiet. Ik hoop dat dit artikel zal bijdragen tot het houden van deze werkelijk schitterende parkiet.

Tekst: A. van Kooten
Foto's: C. Scholtz/Nieuwlaar en
Zandbergen

DK

N

Wielewaalvink (cs)

B I J Z O N D E R E

De familie **Fringillidae**, de vinken, telt een ruim aantal voor ons vogelliefhebbers zeer bekende, graag gewilde en veel gehouden vogelsoorten. Edoch, er is een relatief klein aantal dat om de een of andere reden, veelal omdat ze zelden of nooit zijn ingevoerd, heel lang onbekend is gebleven. De laatste jaren is dat aantal geleidelijk aan kleiner geworden. Vooral uit Azië zijn soorten geïmporteerd die we nooit eerder in levende lijve hebben gezien.

In dit artikel vraag ik uw aandacht voor een vijftal van die niet algemeen bekende soorten, behorende tot de geslachten *Linurgus*, *Pinicola*, *Uragus*, *Coccothraustes* en *Leucosticte*.

Linurgus

Het geslacht *Linurgus* telt één soort, te weten *Linurgus olivaceus*, de **wielewaalvink**. Er komen vier rassen voor, te weten: *L.o. olivaceus* in Zuidoost Nigeria, Kameroen en op het eiland

Fernando Po; *L.o. prigoginei* in Oost Zaire; *L.o. elgonensis* in Zuidoost Soedan en *L.o. kilimensis* in Tanzania en Malawi.

Tussen de rassen onderling zijn er wat uiterlijke verschillen in kleur, kleine variaties in olijfgroen/geel en wat het zwart op en om de kop van de mannelijke vogel betreft is dat bij het ene ras wat uitgebreider dan bij het andere. Ze zijn ongeveer 13 cm groot. Het mannetje heeft een geheel zwarte kop, hals, kin en keel. Zwart zijn ook de grote vleugelen en staartpennen. De bovenzijde is olijfgroen met donkere bestreping, de onderzijde groenachtig geel en zoals gezegd zitten in die grondkleuren bij de onderscheidenlijke rassen wat nuanceverschillen. De snavel is krachtig, zaadetertype, en oranjegeelachtig van kleur. De ogen zijn donkerbruin. De pop mist het zwart aan de kop, zij is daar zoals op de verdere bovendelen olijfgroen.

Zoals hiervoor al blijkt, komen de **wielewaalvinken** voor in tropisch Afrika, vaak op hoogten tussen 1000 en 3000 meter, waar ze uitgestrekte gebieden bewonen die met grassen en wilde planten, struikgewas en verspreide kleine bomen zijn begroeid. Ze trekken op in kleine groepjes. Bij het vergaren van zaadjes van de wilde planten, beklimmen ze behoedzaam de stengels. Het zijn van nature vrij rustige vogels. Het geluid wat ze produceren is eenvoudig van structuur, een hoog klinkend korte fluittoon wordt als contactroep gebezigd en de eigenlijke zang bestaat uit zacht hoogtonig gefluit en getijp met een melodieuze slotakkoord.

Ze broeden in struiken en kleine bomen op minstens een meter van de grond. Het nest is een eenvoudig komvormig bouwsel van groene en droge grasstengels, vezels en mossen. De binnenkant van het nest, de nestkom, wordt met plantepluis en dierenhaar gestof-

Himalaya haakbek pop en jonge man. (jb)

Himalaya haakbek man (jb)

VINKEN

Tekst: Cees van Berkel
Foto's: Jan Blasman/van Os en
Cees Scholtz/van 't Hart.

feerd. Een legsel bestaat uit 2 tot 4 eieren die een witte schaalkleur hebben en 'beschilderd' zijn met kleine roodachtige vlekjes en fijne haaltjes. De broedtijd bedraagt 14 dagen en alleen het popje broedt, maar ze wordt tijdens het broeden wel door het mannetje, die constant in de buurt is, van voedsel voorzien. Als de jongen uitvliegen gelijken ze uiterlijk op volwassen popjes, zij het dat ze wat donkerder en wat valser van kleur zijn.

Ze werden en worden slechts zelden geïmporteerd. Na een goede acclimatisatie is het wellicht mogelijk om ze in een rijkelijk beplante volière te houden, mits ze vanuit die volière wel een binnenvlucht kunnen bereiken waar, vooral in de herfst en winter, een aanmerkelijk droger en milder klimaat heerst dan buiten.

Hun voedsel dient te bestaan uit een goede mengeling zaden voor tropische

vogels, waardoor ook een deel kanarie-zaden, als basis, aangevuld met onkruidzaden en een kleine hoeveelheid gekiemde zaden. Daarnaast kan men wat groen verstrekken, zoals sla, andijvie, spinazie, vogelmuur, herderstasje enz., alsook een druite, besje of stukje appel. Dierlijk voedsel nemen ze waarschijnlijk nauwelijks op. Niet bekend is of dat wel het geval zal zijn wanneer er jongen moeten worden grootgebracht, er zijn ons namelijk geen kweekresultaten bekend. De mogelijkheid is wel aanwezig omdat ze in hun eigen biotoop wel af en toe een rupsje verorberen.

Pinicola

Het geslacht *Pinicola* telt twee soorten, namelijk *Pinicola enucleator*, de in 9 rassen voorkomende 'noordelijke' Haakbek, o.a. in Scandinavië, Rusland maar ook in de Verenigde Staten van Amerika en in Canada domicilie hebbend en de zonder ondersoorten zijnde Himalaya haakbek, *Pinicola subhi-*

machalus, die domicilie heeft in het himalayagebied en in Sikang.

Haakbekken zijn grote vogels, zo'n 18 tot 20 cm lang, met een kegelvormige snavel waarvan de bovensnavel de ondersnavel met een kromme haakpunt overlapt. Met die haak weten ze heel gemakkelijk bessen en vruchten te pellen. Bij de Himalaya haakbek is die haak minder prominent en dat zal ook wel de reden zijn dat er in de systematiek met deze soort nogal is geschoven in het verleden. Ook aan de gebezigde naamgeving valt dat af te leiden. Je kunt ze in de literatuur ook aantreffen onder de naam *propyrrhula* en de tweede naam, *subhimachalus*, duidt er eveneens op dat ze door bepaalde wetenschappers als een 'tussenligger' worden gezien. Ze hebben nu eenmaal zowel wat van de een als van de ander.

We beperken ons tot de Himalaya haakbek omdat die af en toe wordt

Langstaart
roodvink man
en pop
U.s. sibericus
(cs)

Langstaart
roodvink man
U.s. henrici
(lb)

ingevoerd en ook gehouden mag worden, dit in tegenstelling tot de eerstgenoemde soort.

De man is purperrood op het voorhoofd, wenkbrauwen, kin, keel en op de borst. Op de borst bevinden zich bovendien witte stippen. De verdere onderzijde is donker grijsachtig. De stuit is eveneens rood van kleur. Oogstrepen en het verdere verenkleed zijn donker olijfachtig bruin met purperrode waas. Bruinzwarte vleugels en staart en een geelachtige snavel. De pop heeft een overwegend donker olijfbroen verenkleed, goudbruin op de kop, borst en stuit en haar snavel is donkerder.

Ze leven op grote hoogten, in de zomer tussen 3500 en 4200 meter, in de winter onder de 3500 en boven de 1800 meter. In hun leefgebied groeien talloze jeneverbesstruiken en rododendrons. Hun voedsel bestaat uit pijnappel- en andere zaden, bessen van o.a. Vibur-

num en Berberis, wilde appel, bloesemknoppen en insecten. Het nest is meestal gesitueerd in een naaldboom, is komvormig en gemaakt van stengels, takjes en twijgjes, van binnen gestoffeerd met zachte plantaardige materialen en dierenhaar. Een legsel bestaat uit 3 tot 4 blauwachtige eieren met vooral aan het stompe einde bruinzwarte vlekken. Alleen de pop bebroedt de eieren en de broeduur bedraagt ongeveer 14 dagen. De man blijft in de buurt van het nest en bezorgt haar het nodige voedsel. Als er jongen zijn helpt de man die grootbrengen, hij voert ze dan met opgebraakt voedsel.

Zij opgemerkt dat in de volière de met name rode kleur van de vogels snel en sterk terugloopt. Een caroteenrijk voedsel, c.q. toevoeging van canthaxantine aan het zachtvoer of aan het drinkwater zal dit waarschijnlijk voor een belangrijk deel tegengaan.

Uragus

Op pagina 127 van de jaargang 1989, publiceerde ik een artikel over de Langstaart roodvink, dit naar aanleiding van een geslaagd kweekresultaat door een van onze leden met die soort. Dat in dit bestek het eveneens uit één soort bestaande geslacht *Uragus* nog weer eens wordt opgevoerd, zit hem in het feit dat recentelijk, naast de nominatform ook een ondersoort is ingevoerd welke duidelijk in de uiterlijke verschijningsvorm van de nominatform verschilt. Ik moge u wijzen op de foto's.

Van het geslacht *Uragus*, **Langstaart roodvink**, zijn de volgende rassen beschreven: *Uragus sibericus sibericus*, welke voorkomt in Zuid-Siberië, Noord-Mantsjoerije en Toerkestan; *U.s. ussuriensis* in Centraal Mantsjoerije, Korea en Noordoost China; *U.s. sanquinolentus* in Sakhalin, Kurile en Zuid Japan; *U.s. lepidus* in Noordwest China en *U.s. henrici* in Sikang. Allen

Gele appelvink pop (jb)

met elkaar komen ze voor in een strook vanaf het Altaigebergte en Tiensjan tot in Japan. Toerkestan is een historische benaming voor een gebied in Centraal Azië behorend tot de Sovjet Unie. De lengte van de vogels varieert van 15 tot ongeveer 17-18 cm, waarvan de staart een lengte heeft van 6 tot 9 cm. De nominatvorm is het grootst, de afgebeelde ondersoort *U.s.henrici* is ongeveer 16 cm.

Bij voorkeur houden ze zich op in een gebied met dichte struiken, in wilg- en elzenboompjes langs de waterlopen en op de berghellingen. Ze komen voor tot op hoogten van 1800 meter. Buiten de broedtijd leven ze in kleine groepjes, veelal samen met goudvinken en pestvogels. Ze trekken van boom tot boom en het regelmatig uiten van contactgroepen leidt voortdurend tot hergroeperen. Hun wintervoedsel bestaat voornamelijk uit lijsterbessen, gelijk als dat bij de pestvogels het geval is. In de

zomer voeden ze zich met knoppen, zaden, vruchten en insecten. Nestelen doen ze bij voorkeur in dichte struiken in de directe nabijheid van water, in een laag berkje in het moeras of in de rietplanten boven en aan het water. In het laatste geval wordt het nest aan de rechtopstaande rietstengels geweven. Het nest is stevig en komvormig en wordt gemaakt van droge stengels en plantewortels, van binnen met zachte materialen bekleed. Een legsel bestaat uit 4 tot 5 blauwachtige eieren met donkere vlekken aan de stompe kant.

Coccothraustes

In de jaargang 1988 van dit maandblad, treft u op pagina 167 en verder, een uitgebreide beschrijving van de appelvinken, compleet met een aantal afbeeldingen. U gelieve deze bijdrage te zien als een aanvulling in die zin dat we nu de **Gele appelvink**, **Coccothraustes affinis**, wat duidelijker in beeld kunnen brengen. De gele appelvink komt voor

van Pakistan tot West China en in Noord Birma, op hoogten van ongeveer 3000 tot 4200 meter, zo tot de grens van de boomlijn. Na het broedseizoen, bij het naderen van de winter, dalen ze naar lager gelegen gebieden tot op 1800 meter. Er zijn geen ondersoorten beschreven. Hun grootte is ongeveer 22 cm. De foto's laten u heel goed het verschil zien tussen de geslachten; er is duidelijk sprake van een seksueel dimorfisme. Ze lijken heel sterk op de zwartgele appelvink, *C.icteroides*, maar ze zijn veel warmer van kleur. De zwartgele is meer citroenkleurig, de andere okergeel, warmer, en ook het zwart is dieper en heeft meer glans. Ze leven in boomtoppen maar komen veelvuldig op de grond om te fourageren. Hun voedsel bestaat uit zaden, vruchten insecten, rupsen etc.. Het lied wat ze ten gehore brengen is luid en melodius.

Gele appelvink man (jb)

Leucosticte

Van het geslacht *Leucosticte*, de Roze vinken, zijn drie soorten beschreven, **nemoricola**, de Hodgson roze vink die voorkomt in de bergstreken van Centraal Azië, de Himalaya, Tibet en West China; **brandti**, de Brandt's roze vink welke zijn leefgebied heeft in de Russische en Mongoolse Altai, de westelijke Himalaya, Tibet, Noord Afghanistan en Turkestan; en tenslotte **arctoa**, de Roze vink, die een wel heel groot verspreidingsgebied heeft van in de bergen van Oost Siberië, Russische Altai, Kamtsjatka, Koerilen en de eilanden van de Beringstraat ('s winters in Mongolië, Martsjoerije en Japan) tot in de bergstreken van Alaska, Canada en de Verenigde Staten van Amerika. Ze brengen de winters in zuidelijker streken door. De eerste twee soorten, met respectievelijk 2 en 5 rassen, zijn saal en grauw van kleur, grijsbruinachtig met donkerder tot zwartachtige tekening. Brandt is het lichtst van tinten, ze vertoont nauwelijks

enig roze, brandt alleen op de stuit, *nemoricola* heel vaag in de vleugels. We gaan wat nader in op **Leucosticte arctoa**, de kleurrijkste van de drie die in totaal 14 rassen telt. De man heeft een grijsrozebruinachtige schedel met een zwarte schubachtige tekening omdat de kopveertjes bruinzwarte zomen hebben. De wangen, nek en halszijden zijn grijsbruin, rugdek donkerbruin en de schouders bruinroze. De vleugels zijn opvallend lang en zwart van kleur. De grote pennen hebben een rozekleurige omzoming. De stuit is roze en de staart zwart. Keel en borst zijn grijs met bruinachtige schubtekeningen en vanaf de borst tot de onderstaart is die tekening rozekleurig. Ogen bruin, snavel geel met zwarte punt, poten zwart. De pop is van tekening nagenoeg gelijk als de man, alleen de kleuren verschillen duidelijk, zij is grijs en licht tot donker bruin en mist de roze kleuren. Zoals dat ook bij de andere soorten het geval is, is er een duidelijk uiterlijk waarneembaar

verschil tussen man en pop. De lengte bedraagt 16-17 cm. Ze leven op grote hoogten, 3000 tot 5500 meter, vaak tussen boomgrens en eeuwige sneeuw. Hun naam geeft het al aan, *Leucosticte* betekent bergrots! Hun voedsel bestaat uit zaden en insecten die ze af fouragerend over de grond tussen planten en rotsstenen aantreffen. Broeden doen ze in holten van rotsen, in ruimten tussen stapels rotsstenen en soms ook wel in de pijpen van verlaten nesten van kleine zoogdieren. In zo een holte maken ze van twijgjes, stengeltes, planteworteltjes en mossen een komvormig nest maar niet nadat eerst op de grond een vrij dikke laag van takjes en twijgjes is gelegd. Isolatie! De 3 tot 5 helderwitte eitjes worden alleen door de pop bebroed en zij doet daar 15-17 dagen over. De jongen blijven ongeveer twee weken in het nest en nadat ze dat verlaten hebben worden ze nog zo'n twee weken door de oudervogels gevoerd. Er is slechts tijd voor één legsel per seizoen

Roze vink pop (cs)

en dat heeft alles te maken met de vaak barre weersomstandigheden. Alhoewel we er van kunnen uitgaan dat alle leden van de familie Fringillidae redelijk tot goede zangers zijn missen de roze vinken dat talent, maar ze hebben wel een beter ontwikkeld hart dan de andere vinkachtigen. Dat heeft waarschijnlijk alles te maken met hun verblijf in gebieden waar de lucht ijl is. De laatstgenoemde soort, arctoa, doet ons sterk denken aan de roodmussen (Carpodacus) althans uiterlijk. Ze zijn echter, en uit het vorenstaande blijkt dat reeds, geheel anders. Wel zou je ze als een overgangsvorm kunnen zien tussen de roodmussen en de woestijnvinken (Rhodopechys). Over het kweken met roze vinken is ons weinig bekend. In elk geval hebben we op de bondskampioenschappen in Breda nog geen eigen kweek gezien. Enige tijd geleden heb ik wel iets over een geslaagd kweekresultaat gelezen, alleen werd niet geschreven waar dat behaald is. Het ging over de Hodgson roze vink. Gesteld

Roze vink man (cs)

werd dat roze vinken zich gemakkelijk aanpassen aan het volièreleven. De volière moet dan wel op hun aanwezigheid zijn berekend, denk aan lage wilde planten, stapels rotsstenen, enz.. Met name op grote stenen zitten ze graag, vooral als zo'n stapeltje in de zon ligt. Voor de rest kan gesteld worden dat het sterke vogels zijn, winterhard! Over hun voedsel behoeft men zich weinig zorgen te maken, ze zijn niet veeleisend en aan een goed kanariezaadmengsel met een rijke aanvulling van onkruidzaden en afen toe wat levend voedsel, hebben ze voldoende en zijn ze in goede conditie te houden.

Ook nemen ze met graagte groenvoer op zoals vogelmuur, beemdgras, paardbloem, herderstasje enz. enz. Nestgelegenheden zijn wellicht te bieden in de vorm van ruimten in stapels stenen bijvoorbeeld. In het algemeen kunnen ze goed in een gezelschapsvolière worden gehouden. Tegenover andere vogels gedragen ze zich zeer vredelievend.

Tot slot

Het is al vele malen gebleken dat met tot voor kort onbekende vogelsoorten, al vrij snel nadat ze in ons land waren ingevoerd, goede kweekresultaten zijn behaald. Het aantal oorkonden ter bevestiging van een eerste kweek die de NBvV sedert 1977 heeft uitgegeven is groot en dat wijst er overduidelijk op dat de vogelliefhebber van nu heel goed weet waar hij met bezig is. Dat is een geruststellende maar ook stimulerende gedachte en die biedt perspectief voor de toekomst.

Over harzers

90

PUNTEN EN MEER

In het laatste artikel heb ik U verteld wat er in november in Peer in België gebeurd is. Deze bijeenkomst heeft een vervolg gekregen in maart 1991. Op deze bijeenkomst waren naast de Belgische en Nederlandse keurmeesters ook Duitse en Franse collega's aanwezig. Na een inleiding over theoretische benadering van de waardering van de toeren van de harzervogel, spijste de discussie zich toe op het verschil in benaderen van de toeren en de waardering hiervan, door de verschillende keurmeesters uit de verschillende landen. Dit kwam hoofdzakelijk naar voren door de aanwezigheid van de Duitse keurmeesters en het gegeven dat zij moeilijk kloeken op papier zetten. Dit punt werd ingebracht door de Belgische collega's. In de Duitse theorie staat dat de kloek van voren en van achter dicht moet zijn. Dit zou inhouden dat de harzer maar één keer kloek kan zingen, maar zoals u en ik weet, brengt de vogel meerdere kloeken per zangbeurt, welke door de Duitse collega's onder kloekfluiten gewaardeerd worden. Dit uitgangspunt leverde een stevige discussie op. Gaat U maar na: volgens deze theorie zou de vogel het volgende moeten zingen: gloek, gloek of kloek, kloek, terwijl in de praktijk dit anders gebeurt namelijk gloe(k)-gloek of kloe(k)-kloek. Door het verbinden van de zelfstandige kloek, vervalt als het ware de verbindende klinker waardoor de kloek als het ware één geheel gaat vormen. Aan het einde van deze discussie bleek echter wel dat de aanwezige Duitse collega's in de gedachtegang van de overige keurmeesters mee konden gaan. Het vervolg hiervan was dat de COM wedstrijd om de hoek kwam, waar volgens het Duitse systeem gekeurd wordt. Men vond dat hier twee dingen aan de orde gesteld moesten worden namelijk de reeds eerder beschreven problematiek rond de kloeken en het geven van indruk punten welke nu gekoppeld zijn aan de gegeven waarde van de toeren. De aanwezigen vonden dat de kloeken gewaardeerd moesten worden als de vogel deze bracht en dat de indruk punten losgekoppeld dienden te worden van het gegeven aantal punten voor de hoofdtoeren en de beide middentoeren.

Ook toeren die sporadisch gebracht worden, werden aan de orde gesteld. Op deze bijeenkomst waren COM keurlijsten aanwezig waarop watertoeeren geduld maar niet gewaardeerd waren. Dit houdt in dat ze wel gebracht zijn maar dat ze of van te weinig gehalte waren of dat men het lief niet had deze op papier te zetten. Er werd gesteld dat dit geen goede zaak was. Al deze punten waren voor de aanwezigen aanleiding om het voorstel van de Belgische collega's te ondersteunen en in november weer een bijeenkomst te beleggen, maar dan onder de vlag van het COM-OMJ. De bedoeling is dan om te komen tot een aantal bindende afspraken die volgens de weg van compromissen bereikt dient te worden, zodat er internationaal meer op één lijn gekeurd wordt. De Duitse harzerkeurmeesters konden meegaan in dit voorstel om bepaalde toeren gewaardeerd te krijgen op het internationale vlak als dit geen invloed heeft op het nationale gebeuren. Nationaal is eenieder vrij om bepaalde afspraken op zijn eigen wijze te interpreteren. U zult zich afvragen waarom dit uitgebreide stuk over deze bijeenkomst waar keurmeesters praten over keurtechnische aspecten. In 1993 wordt de COM wedstrijd georganiseerd door de NBvV en het zeer verheugend is als er internationaal afspraken gemaakt kunnen worden waardoor tijdens de keuring eerst geen eindeloze discussie gevoerd moet worden met buitenlandse collega's over wat wel en wat niet kan.

Zoals beloofd in het vorige artikel zou ik verder ingaan op de variaties in het lied en het gegeven wat nu voldoende, goed en zeer goed is. Dit wil ik doen aan de hand van de theoretische toerenbeschrijving van de harzer vogel, welke beschreven is in de handleiding voor de opleiding tot Zangkanarie keurmeester.

De eerste toer die op de keurlijst staat is de holrol. Dat is een ononderbroken toer wat wil zeggen dat de toongrepen met elkaar verbonden zijn, in tegenstelling tot de onderbroken toeren waar tussen de toongrepen een ruimte zit. De klinkers van de holrol zijn de U, O en OE. De medeklinker is de R, deze mag nooit ontbreken en de H en L. De tekst van de toongreep wordt dan RU, RO, ROE. De O en de OE zijn de waardevolste en geven de holrol de holle klank.

De medeklinker "R" speelt een grote rol op de welluidendheid van de toer. Denk maar aan het gegeven dat als de R op de voorgrond treedt de holrol hard en ruw wordt. Dit niet in de betekenis van luid maar van niet soepel. Er wordt dan gesproken van een gedrukte holrol, de klinker wordt als het ware weggedrukt.

Een andere afwijkende negatieve holrol is: de holrol die op EU gebracht wordt of zoals op de keurlijst geschreven wordt; neuzig. De toer heeft een neusklank. Het gevaar van deze toer is dat hij gemakkelijk wordt overgenomen door andere vogels.

De vlakke vorm van holrollen komt ook vaak voor. De goede klinkers zijn dan vervangen door de klinker "A". Al deze vormen van holrol hebben weinig waarde in het lied van de harzer. Voldoende holrol krijgt maximaal 9 punten, een goede holrol krijgt maximaal 18 punten, een zeer goede holrol krijgt maximaal 27 punten. In het huidige kanarielied liggen de gebrachte holrollen meestal tussen de 19 en 23 punten, met uitschieters naar boven of naar onder. Wat men moet denken bij naar onder is dacht ik niet zo moeilijk, maar hoe zit het met naar boven.

Hoe moet nu een goede of zeer goede holrol klinken. In de theorie staat; gebracht op diepe volle "O" of "OE" als

klinker, helder van geluid is met een zachte medeklinker "R", een zeer goed klankgehalte en een goede lengte heeft, dan spreekt men van een goede of zeer goede holrol. Het verschil tussen goed en zeer goed ligt in de variatie. Als men deze toevoegt aan de holrol dan kan men hoog eindigen.

Variaties zijn:

Gebogen holrol: dit is een holrol, die in toonhoogte buigt van boven naar beneden - van O naar oe - of omgekeerd, dit gebeurt in dezelfde toerbeurt.

Vibrender holrol: is een holrol, waarin enige trilling wordt gehoord tussen de toongrepen.

Sproedelende holrol: het water op de klinker geeft een sproedelend effect.

Koelerende holrol: Is een holrol waarbij de R terug treedt en de diepe O of OE op de voorgrond treedt, begeleidt met een zachte H of L, met iets water op de klinker. Volgens de kenners en keurmeesters spreekt men dan **van de mooiste vorm van de holrol.**

Al deze vormen van holrol liggen in het zeer goede. De lengte diepte, kracht en variatie bepalen waar deze vormen van holrol liggen in het zeer goede.

Hoe groter de afwijkingen negatief zijn, desteminder wordt de waarde van de holrol, men gaat namelijk van het zeer goede naar het goede en van het goede naar het voldoende.

In een volgend artikel zal ik verder gaan met de knorren.

W.J.P. Vermeij

MEEUWEN 04165-1433

U HEEFT DE ADRESWIKKEL TOCH NIET WEG GEGOOD? DEZE IS GELD WAARD! (ZIE ACHTERZIJDE)

LEVER DE WIKKEL COMPLEET IN BIJ UW DIERENSPECIAALZAAK.

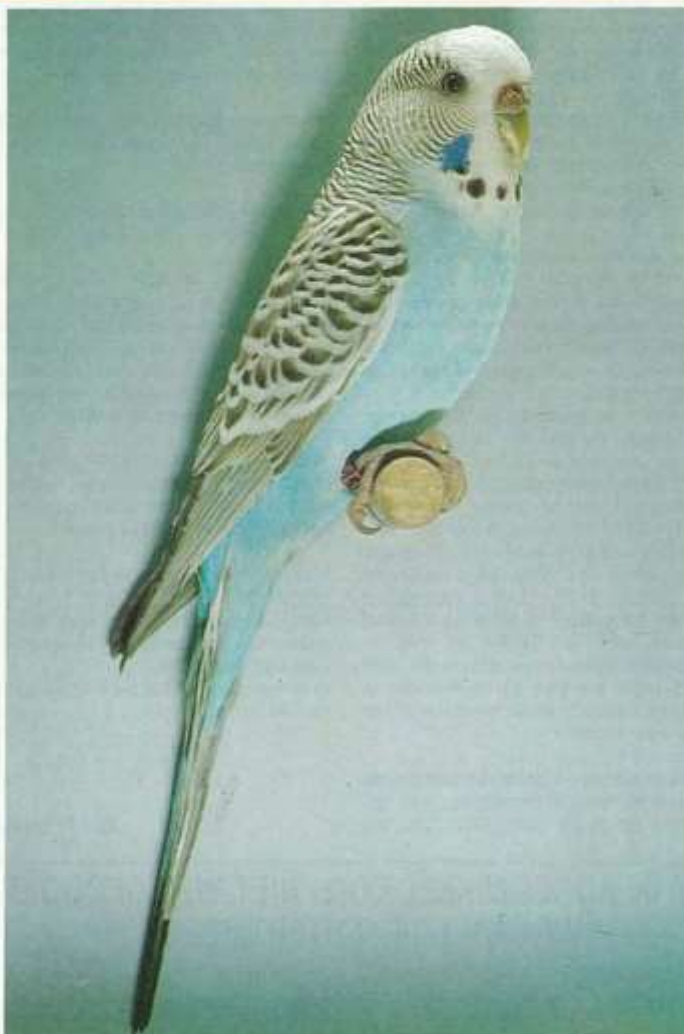

Practische kweek van grasparkieten

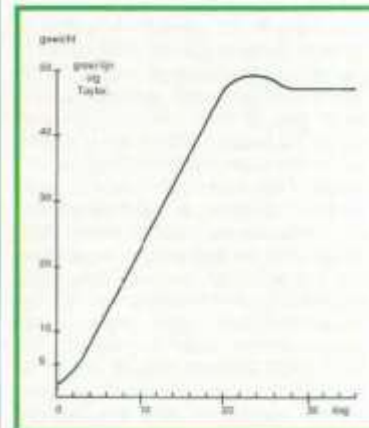
Door: H.Oosterhout

Probleem 10: Gewichten van grasparkieten.

Het begon met een citaat in een boek van Beckmann, een citaat dat me sindsdien heeft beziggehouden, namelijk "Controle op een voorspoedige ontwikkeling tijdens de jeugd is bij de mens een normale zorg. Veelal zal de gewone waarneming met het oog ons een globale indruk geven. Voor nauwkeuriger onderzoek gaan we meten en wegen. Indien we dit op grote schaal hadden toegepast bij onze grasparkieten, dan hadden we nu meer kennis gehad over de uitwerking van de voeding op de ontwikkeling." Jammer genoeg kan een liefhebber met beperkte middelen en mogelijkheden geen werk van 'wetenschappelijke' waarde uitvoeren. Met enige moeite echter, en met de nodige voorzichtigheid bij de conclusies, kan er met amateur-onderzoek toch iets bereikt worden dat meer algemeen inzicht geeft en zeker zal leiden tot verbetering van de eigen kweekresultaten.

Eén van de eerste vragen die me boeide was het gewichtsverloop van mijn jonge vogels in het blok. Hierover wordt in de literatuur weinig vermeld; ik trof slechts de resultaten van Taylor. Deze zijn in grafiekvorm weergegeven in fig. 1.

Omschrijving figuur 1.

De groei in het nest is een constante groei van 2° gram per dag vanaf dag 2 tot dag 17; vervolgens een langzame groei naar een top van 49 gram op dag 24, waarna het gewicht afneemt en tenslotte constant wordt op dag 28, namelijk 47 gram.

Reeds jaren geleden controleerde ik de gewichten van jonge vogels in enkele nesten en dit jaar opnieuw bepaalde ik de gewichten in een aantal blokken vanaf dag 10 tot aan het overplaatsen naar de grote voliére. In fig. 2 heb ik de gewichten van de jonge vogels in de nesten 17, 20, 35 en 37 in grafiekvorm weergegeven. Per nest staat het gewichtsverloop van eertgeborene naar het laatste jong en ter vergelijking is de grafiek van Taylor ingetekend. Meest kenmerkend aan deze grafieken zijn de toppen en (uitvlieg-) gewichten op dag 32.

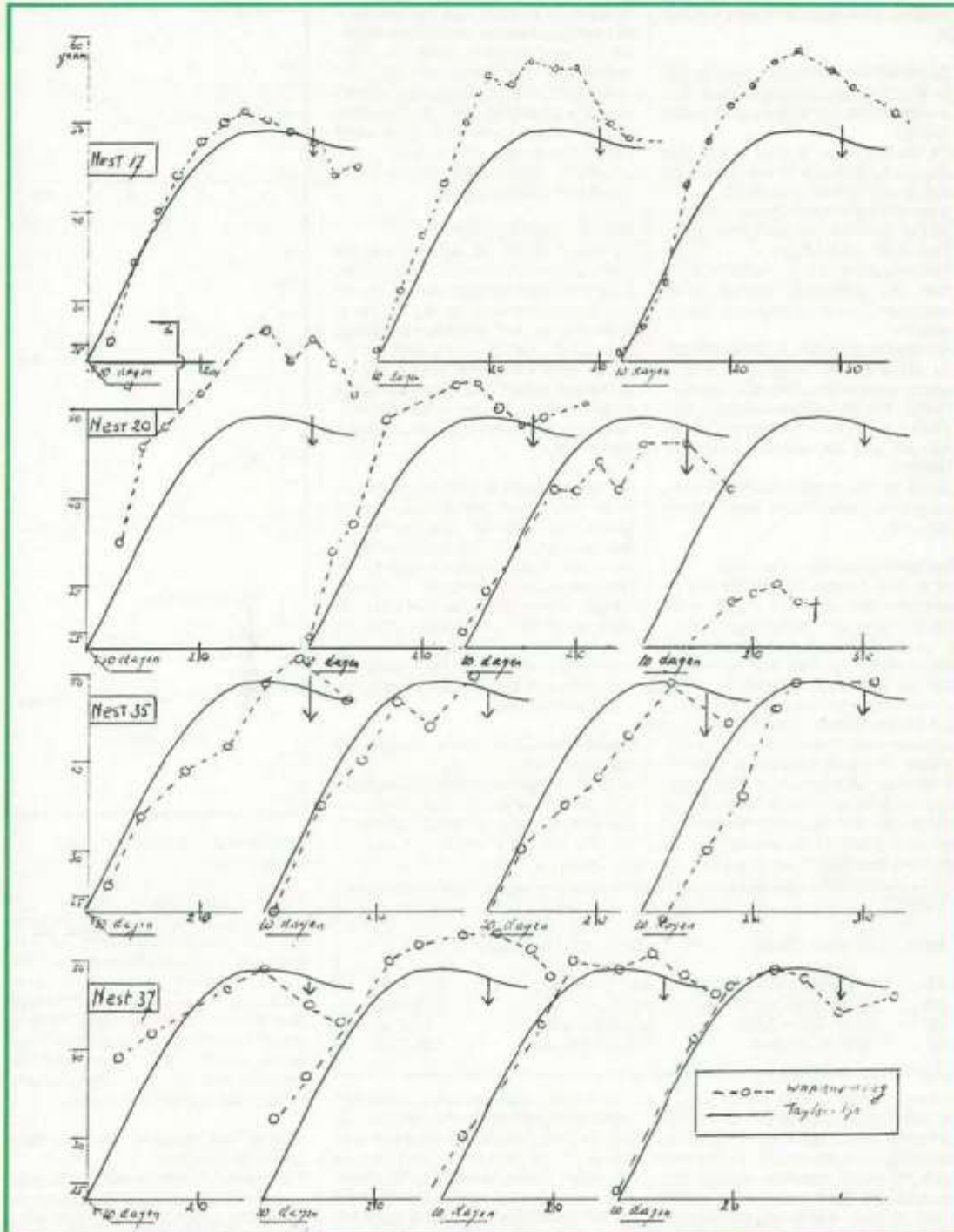
Tabel 1

nest nr	17	20	35	37
topgewicht	51	59	52	49
	57	53	50	53
	58	48	49	51
	x	x	49	49
Uitvleggew.	46	51	47	43
	47	50	47	48
	50	41	44	46
	x	x	48	46

(Slot)

Ervaringen en vragen.

DK

N

Enkele conclusies uit de weegresultaten zijn:

- De gewichtsverschillen van de vogels in één nest zijn soms zeer groot als we de vogels vergelijken op dezelfde leeftijd.
- De top valt lang niet altijd op dezelfde dag na de geboorte en het gewicht op dat tijdstip is sterk wisselend.
- Voor het uitvliegen is geen vaste dag aan te geven en de gewichten op die dag lopen sterk uiteen.
- De ideaal-curve van Taylor vertoont een zeer gelijkmatig verloop, terwijl we dat in de waarnemingen niet terugvinden.
- De afwijkingen van de Taylor-lijn zijn zo groot dat de vraag opkomt of er soms meerdere curven zijn, bijvoorbeeld voor de traditionele grasparkiet (klein), voor de slanke standaard parkiet en voor het robuuste type grasparkiet.
- Uit de grafieken blijkt dat de geboorte volgorde geen invloed heeft op het gewicht.

Gewichtsverschillen per nest

Het is haast vanzelfsprekend dat de gewichten van de jonge vogels in het blok niet los gezien mogen worden van de gewichten van de oudervogels. Waarschijnlijk ligt daar een aanwijzing voor de verschillen tussen de groei-curven van de individuele vogels in het nest. In tabel 2 is een overzicht gegeven van oudervogels en hun jongen, weergegeven in de aanduidingen 'gewicht' en 'formaat'. Als gewicht van de oudervogels is gekozen voor het gemiddelde gewicht van drie maanden na het einde van de hoefdruif. Het formaat van de jongen is beoordeeld na de jeugd-ruif.

Tabel 2

Nest	/Formaat jonge vogels	/Formaat oudervogels	/ Gewicht
17	/middel en fors	/middel x fors	/ 47 x 54
20	/klein, middel en fors	/middel x fors	/ 45 x 43
35	/klein en middel	/middel x klein	/ 42 x 32
37	/middel en fors	/middel x middel	/ 45 x 46

Hiermee is aangetoond dat de jongen niet het gemiddelde zijn van de ouders, noch in formaat, noch in gewicht. Uit de koppeling van twee redelijk formaat vogels kunnen zeer goed kleine vogels het resultaat zijn. Slechts door selectie fors x fors kunnen kleine vogels worden vermeden.

Postuur en formaat zijn het resultaat van een groot aantal onzichtbare factoren, die onafhankelijk, dominant of recessief kunnen zijn, maar ook geslachtsgebonden. Waarschijnlijk zijn daarbij factoren aanwezig die aan uiterlijke kenmerken verbonden zijn. Het gewicht bepaalt zeker niet alleen het uiterlijk van de vogels, ook de lengte van de veren speelt een belangrijke rol.

Top- en uitvleggewicht

Opvallend is dat, bij rekenen aan de uitslagen van de verschillende nesten, het gemiddelde gewicht van de top inderdaad bereikt wordt op dag 24, ook al is de dag van het maximum per jonge vogel in een nest sterk wisselend. Hoewel er altijd voldoende voer (zaad en zachtvoer) beschikbaar is, zijn voeding en groei van de jongen in het blok kennelijk aan vrij sterke schommelingen onderhevig.

De uitvliegdatum is sterk wisselend en er is geen goed gemiddelde aan te geven. De Taylor-lijn gaat tot dag 32 met een constant gewicht vanaf dag 28. Dit is niet in de waarnemingen bij mij teruggevonden. In de dagen na het uitvliegen verandert het gewicht soms vrij sterk en uit vervolgwegingen blijkt dat aan het begrip 'uitvleggewicht' geen betekenis moet worden toegekend. De betekenis van de 'top' in de nest-curve is nog niet duidelijk.

Gewichtsverloop van uitvliegen tot aan jeugd-ruif

In fig.3 is het gewichtsverloop aangegeven van enkele jonge vogels in de weken 4 t/m 17 (resp. uit nest 20, 20 en 11) en ook het gemiddelde van mijn 10 vogels uit de nesten 11, 17 en 20.

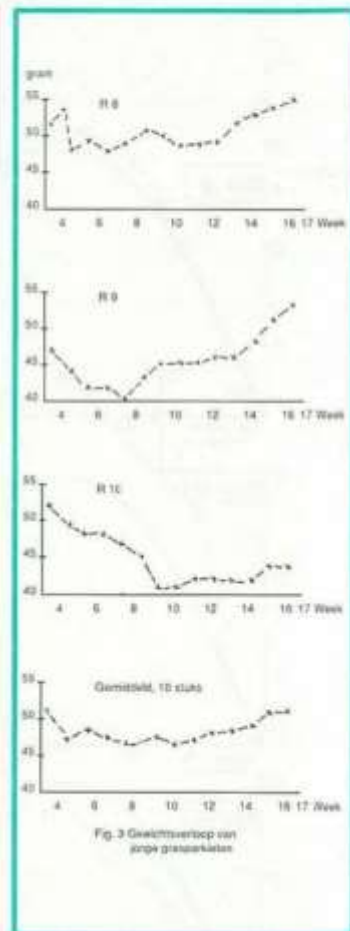

Fig. 3 Gewichtsverloop van jonge grasparkieten

fig.3 Gewichtsverloop van jonge grasparkieten

naar het eigen gewicht van de vogel. Deze aanpassing kan uiteindelijk zowel een correctie zijn naar boven als naar beneden. De gewichtslijn is wisselend per vogel, maar steeds wordt op de leeftijd van ongeveer 9 weken een laagst gewicht bereikt. Waarschijnlijk heeft dit te maken met de jeugdruif. Daarna treedt er een toename op tot een gewicht dat aansluit aan het normale gewichtsverloop van volwassen vogels.

Wat is 'het' gewicht van een standaard-grasparkiet

Een belangrijk punt van discussie onder vogelliefhebbers is altijd de voeding, het verstrekte zaad en aanvulling die wel of niet nodig zijn. Ook bij grasparkieten is

er veel geschreven over de meest gewenste voeding, alles met het doel de vogels in een optimale conditie te brengen en te houden. Zelden zag ik echter dat er bij dit soort discussies rekening werd gehouden met het gewicht van de vogel en nog minder kwam het gewicht in de verschillende perioden ter sprake. Wel wordt erop gewezen dat er verschillen zijn in eiwitbehoefte in bijvoorbeeld de rui- en rustperiode. Enkele jaren geleden heb ik bij enkele stellen behalve de jongen ook de oudervogels gedurende een heel jaar in gewicht gevolgd. Een er ander is weergegeven in fig.4.

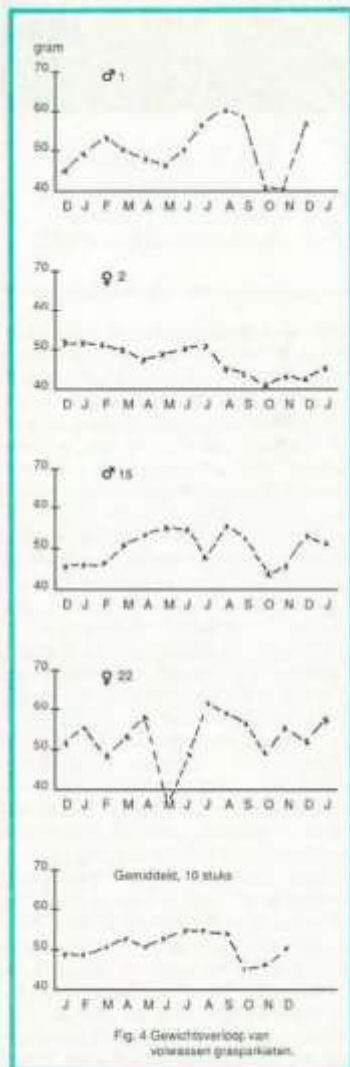
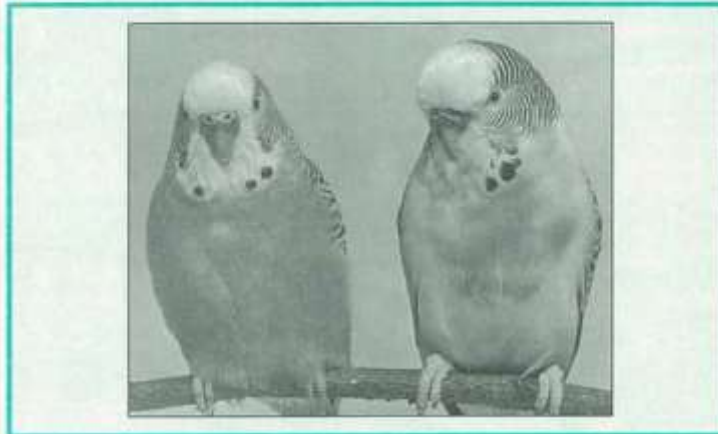

Fig. 4 Gewichtsverloop van volwassen grasparakiets.

- Het gemiddelde gewicht van de vogel ligt op 51 gram, uiteenlopend van 47 tot 55 gram.
- De laagste gewichten worden bereikt in de maanden oktober en november, variërend van 40 tot 49 gram. Opvallend daarbij is de sterke gewichtsvermindering vergeleken met de voorafgaande rustperiode en dit verlies ontstaat in vrij korte tijd.
- Het hoogste gewicht is veel gevarieerder. Ik heb de indruk dat de pop op het nest vaak het hoogste gewicht behaalt. Ze profiteert mee van het overvloedige voedselaanbod door de man, in feite bestemd voor de jonge vogels.

Elke vogel heeft in de loop van het jaar een onvoorspelbaar gewicht door bijvoorbeeld: wel/geen jong, verschil in verblijfsduur in nestkooi, rui-begijn. Daarom geeft het verloop van de gemiddelde gewichten waarschijnlijk het meest juiste beeld van 'het' gewicht.

Schematisch weergegeven:

Winter/nest periode	vrijwel het gemiddeld gewicht.
Zomer/rust-periode	vogel is circa 5 gr zwaarder dan gemiddeld.
Najaar/rui-periode	vogel is circa 5 gram lichter dan gemiddeld.

Hieruit volgt dat de beste aanduiding voor 'HET' gewicht van een volwassen grasparakiet ligt in het gemiddelde gewicht over de maanden december / januari / februari, d.w.z. over de drie maanden na beëindiging van de hoofd-rui.

Weging: Zinvol of onzin ?

Als er voldoende tijd beschikbaar is, dan is het wegen van de jonge vogels in

het nest een interessante aanvulling op de hobby. Ook regelmatig wegen van de volwassen vogels kan voor de hobby een zekere voldoening gevende uitbreiding betekenen, ook al zal het in de meeste gevallen wel bij waarnemen moeten blijven. Juist het ontbreken van richtlijnen hierin kan een uitdaging zijn.

Naar mijn mening is het zinvol om jonge vogels in het nest te wegen op dag 10, op dag 24 en bijv. op dag 40 bij overplaatsing naar de grote volière. Een en ander met het oog op kweek-selectie. Op dag 10 moet het jong tenminste 20 gram wegen. Dit is een controle op het voeren door de oudervogels. Wordt dat gewicht dan niet gehaald, dan kan overplaatsing naar een ander nest misschien nog uitkomst brengen. Het oog als maatstaf voor het voeren is te weinig betrouwbaar om tijdig eventuele slechte voedergewoonten van de ouder-vogels te ontdekken. Op dag 24 moet het gewicht minstens 49 gram zijn. Is dit niet

het geval, dan zal de vogel blijven behoren tot de afdeling 'klein' en is hij eventueel beschikbaar als kandidaat voor 'tamme parkiet'. Weegt op dag 40 het jong minder dan 42 gram, dan behoort het op zijn best tot de categorie 'middel', waarschijnlijker zelfs tot de 'kleine' vogels en dan kan ook deze vogel tijdig worden verkocht als bijvoorbeeld huis-parkiet.

VAN KEULEN KOOIEN

Van Keulen heeft een uniek kooienprogramma voor de liefhebber en de handel: • Broedkooien • Verkoopkooien • Ziekenkooien • Vluchtkooien.

Ook Volièrebouw • Broedmachines • Vogelposters. Uitgebreide informatie staat in de gratis folder die u bij ons kunt aanvragen.

**VAN
KEULEN**

Van Keulen Kooien
van den Bergsweg 18,
7442 CK Nijverdal.
Telefoon 05486-12452

OVER KLEUR- KANARIES

Goudbruin en bruin.

De bruine kanarie bezit **twee** soorten bruin, er heeft een omzetting plaatsgevonden van zwarte in donkerbruine kleurstoffen, het eumelanine genoemd, daarnaast is hierbij het oorspronkelijke en niet veranderde bruin phaemelanine nog aanwezig. Wij kunnen de kleurverschillen duidelijk vaststellen als wij **de kleur van de bestreping** die te vinden is in rugdek en in de flanken, vergelijken met de bruine kleur die deze vogel over de rest van het lichaam bezit. Genoemde bestreping zal altijd als donkerste van die twee soorten waargenomen worden. Het strepingspatroon is bij de mannen vrijwel altijd aanzienlijk zwaarder dan bij de poppen, ook tonen de poppen in totaliteit meer bruinbezit en tevens minder hooggeelbezit, zodat ze over het geheel voller bruin overkomen dan de mannen. Zoals bij meerdere kleurslagen het geval is, zien wij hier ook duidelijk het mannen en poppenkleed. Uit vorige artikelen weten wij nog, dat bij de goudgroene en blauwe kleurkanarie bezit van blauwstructuur vereist is, **bij de goudbruine en bruine is het bezit van blauwstructuur ongewenst**. Eveneens is dit het geval bij de zilverbruine maar daarover later meer. De hoofd- en bijkleur vormen ook hier **gezamenlijk** de totale kleuruiting, is de goudbruine of de bruine, dus respectie-

velijk de intensieve en niet intensieve vogel, in het bezit van blauwstructuur dan doet dit afbreuk aan zowel pigment als aan bijkleur. De blauwfactor heeft een bruinverdringende werking en het zal duidelijk zijn dat wij dat in deze kleurslag niet kunnen gebruiken, tevens zien wij dat het geelbezit te hard wordt of een citroenachtige tint krijgt. Daarom is de blauwfactor hier **ongewenst**. De standardeisen geven aan dat de goudbruine, zowel in de rug als in de flanken, een duidelijk aftekenend smal en goed onderbroken streppatroon moet bezitten, lichte orrzing in vleugel- en staartpenen is foutief. Als er een goede intensieffactor aanwezig is zal de invloed hiervan positief zijn omdat enerzijds de fijne bestreping dan duidelijk zal aftekenen en anderzijds de goudtint goed helder, niet te zwak of te mat en tevens zonder enige meligheid zichtbaar zal zijn. Tussen de bestreping dient een niet overdreven hoeveelheid bruin aanwezig te zijn zodanig, dat in de rug niet uitsluitend vol bruin te zien is maar dat dit **in combinatie** met de bijkleur, een mooie zuivere goudtint vormt. De bijtint dient bovendien egaal te zijn, dus in flanken, borst of onderlichaam niet lichter van kleur dan over de rest van het lichaam en niet vlekkerig. Hoorncellen moeten eenkleurig middelmatig bruin

Goudbruin

Bruin

zijn. Als wij hier gestelde eisen goed gelezen hebben kunnen wij concluderen, dat de **goudbruine mannen** de tentoonstellingsvogels zijn, bij de poppen zal de bestreping minder duidelijk aftekenen zodat de rug als het ware een minderheldere, ineengelopen vol bruine tint toont i.p.v. een duidelijke aftekening en een mooie heldere goudtint. Voor de kweek van goudbruin zal vol intensief tegen matig of nagenoeg intensief de beste resultaten geven, welke van de partners daarbij volledig intensief is maakt niet uit. Kijken wij naar **de eisen voor de bruine**, dan noemen wij eerst maximaal bruinbezit, voor zover haalbaar over het gehele lichaam echter zodanig, dat de gele **bijkleur wel voldoende zichtbaar** blijft. De bestreping mag hier **niet** afsteken maar moet zacht uitvloeien zodat de rug een vol bruin en niet streperig geheel vormt. **Geen** lichte omzvingen in vleugel- en staartpennen omdat dit zou wijzen op pigmentverlies en eis is immers maximaal bruinbezit. Een zuivere bijtint die ook in borst en onderlichaam egaal is en een matige schimmelfactor zegt de standaard, zodanig dat er over het gehele lichaam van een **goed egale schimmelverdeling** sprake is. Er mag dus op bepaalde plaatsen, zoals wij dat bijvoorbeeld vaak zien in de rug en in de

nek, **geen opeenhoping van schimmel** voorkomen. Borsten en onderlichaam moeten een geel/bruine kleur tonen. Zodra de werking van de intensiefactor noemenswaardig in het spel is, zal vooral kop en borst een teveel aan hooggeelbezit tonen en dat is niet toegestaan. Omdat de mannen vrijwel altijd teveel hooggeel van kleur zijn en tevens een niet vloeiende maar duidelijk waarneembare, meestal zware bestreping bezitten, zijn **de poppen** in deze kleurslag de tentoonstellingsvogels. Als wij dit alles goed in ons opnemen, dan kunnen wij de conclusie trekken dat voor de kweek van bruin, **geen** vogels met zichtbare aanwezigheid van blauwstructuur en **geen** intensieve exemplaren gebruikt moeten worden. Eenvoudig gezegd zullen twee goede bruine partners de beste resultaten geven, echter **geen** twee partners met beide erg lange bevedering omdat daardoor weer andere problemen kunnen ontstaan. Vogels uit de bruinserie **niet** aan zonlicht blootstellen, omdat dit opbleking tot gevolg heeft. Wij zijn zo langzamerhand gewend dat ook **niet gewenste paringen** worden aangegeven, paringen die in de nateelt wel de hierbesproken kleurslag te zien geven echter met uitgesproken weinig kans op topers. De Isabelman gepaard aan

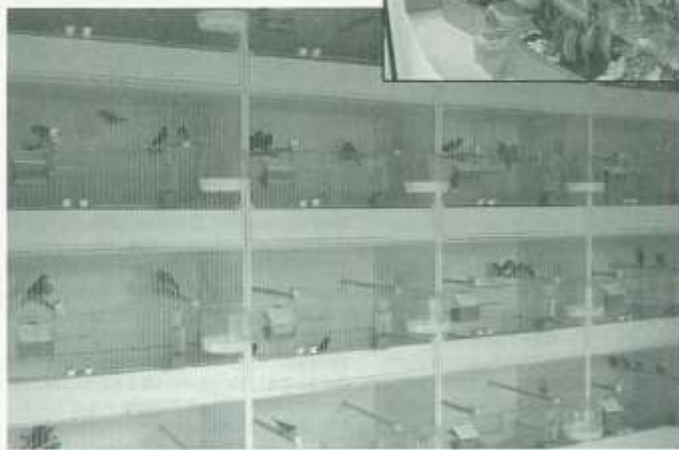
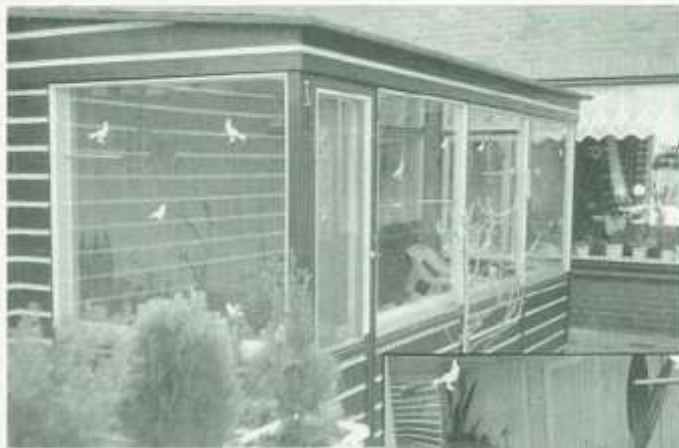
een bruine pop, geeft **bruine niet fokzuivere jonge mannen**, alle poppen uit deze paring zijn isabel. Door invloed van de vader zullen de jonge mannen vrijwel nooit maximaal bruin bezitten, bovendien moeten wij zoals gesteld, geen bruine man als showvogel hebben maar juist de bruine pop en die komt er niet eentje uit genoemde paring. Er zijn meerdere niet gewenste mogelijkheden die toch bruine nateelt geven. Wij noemen er nog één. Uit twee groene partners, waarvan de man split is voor bruin hetgeen **niet** te zien is, zullen o.a. jonge bruine poppen te voorschijn komen. Maar ook hier zal de invloed van de groene ouders nadelig zijn voor de bruine dochters, een te harde en te zware bestreping alsmede een niet vol bruinbezit door toedoen van de blauwfactor die de groene ouders mogelijk in meer of mindere mate bij zich hadden, zal niet het gewenste resultaat geven. Liever niet experimenteren als wij weten, dat **twee fokzuivere bruine ouders** met niet te lange bevedering, de beste kansen bieden voor aantrekkelijke bruine nateelt.

Tekst: A.van Eck.

Volière van de maand

Ongeveer in 1965 begon ik met vogels te houden in een klein nachthokje en een vlucht van totaal 1,5x3 meter vloeroppervlakte. Kanarie's waren de eerste bewoners. Daarna verbouwen, iets breder en langer. De eerste tropen werden aangeschaft. Dat gal toch meer voldoening dan de kanarie's. Ook op tentoonstellingen werden prijzen gewonnen. Maar zo als het bij veel vogelie/hebbers gebeurt, de klad kwam er in en alles werd opgeruimd, dat gebeurde in 1982. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Mijn vrouw kwam op het idee om in die verloren hoek van de tuin waar toch niets groeide een volière te bouwen. Dat was februari 1989. De tekening was dezelfde avond gemaakt. Via een goede kennis kreeg ik al het materiaal, dat is makkelijk bouwen en goedkoop! De vloeroppervlakte is 5.50x2.00 m, hoogte 2.20 m. Nadat er een betonvloertje was gestort begon de feitelijke bouw. Het geraamte is opgebouwd van regels van 5x7,5 cm. De stijlen van de deur en ramen werden van sponningen voorzien. De buitenkant werd met rabatdelen bekleed. Foto 1. Op het dak gingen groene singlets. Aan de binnenzijde werd eerst tempex, 5 cm, aangebracht en daarna bekleed met schrootjes. Toen de afwerking. Foto 2. Een bloembak aan de lange zijde met in het midden een soort waterval. Met een klein pompje wordt het water op de bovenste verdieping gepompt en loopt dan via een lagere bak over in de bak waar de pomp in staat. deze is afgedekt met gaas. Aan de voorzijde en beide kopkanten, een brede vensterbank met zand. De verwarming is gekoppeld aan de c.v.installatie. Met een schakelklok wordt het licht geregeld zodat we 's avonds van uit de woonkamer een prachtig uitzicht hebben. Voor het broeden beschikken we over 30 broedkooien Foto 3. Om het voeren en water geven makkelijk te maken, heb ik een karretje gemaakt en kan zo langs de kooien rijden Foto 4. Boven op een zeef en daar onder schuif ik de zandlade. Foto 5 toont hetzelfde karretje maar nu met wateremmer + kraan en een afvallemmer daar onder. Op deze manier is voeren en watergeven een makkelijk en vooral rustige aangelegenheid. Tenslotte, onze vogelsamenstelling bestaat uit 12 soorten kleine tropen.

J.M.Kemp
Woerden

Ik ben ongeveer 5 jaar geleden begonnen met vogels. Eerst bouwde ik een voliëre van 2 bij 5 meter, en een nachthok daaraan vast van 2 bij 2 meter. Die heeft er ongeveer 2 jaar gestaan, maar toen ik ging verhuizen, moest uiteraard de voliëre mee. Al snel werd het plan geboren om bij mijn huidige woning een nieuwe voliëre met een nieuw nachtblijf te bouwen. Een kennis van mij maakte er een tekening voor en nadat alle formaliteiten waren geregeld werd door mij met de aanvang van de bouw begonnen. De afmetingen zijn nu ongeveer: voliëre 4 bij 6 meter, geheel overdekt met golfplaten, en een binnenhok 4 bij 5 meter. Het binnenverblijf, met 18 broedkooien, is geheel betegeld, voorzien van verwarming, en het licht wordt geregeld met elektrische schakelklokken, zodat ik daar niet naar om hoeft te kijken. Ook is er een schemerschakelaar aanwezig, zodat de vogels 's avonds rustig hun stok op kunnen zoeken. Ik heb kanaries, spitsstaartmadines, ceresamadines, blauwfazanten en gouldamadines. Dit jaar heb ik met alle soorten weer voortreffelijk gebroed en heb ik van alle soorten weer jongen op stok gekregen. Ik kijk altijd met spanning uit naar de tentoonstelling, want naast het broeden vind ik dit een van de gezelligste gelegenheden van de

vogelsport. Ik ben inmiddels in de Vut, zodat ik alle tijd aan mijn vogels kan besteden en ik hoop er dan ook nog jaren van te kunnen genieten.

D.M.van Helden
Wijk en Aalburg

Tekst en foto's: Ing.Petr Zdimera, Praag

CUBANEN IN DE KEUKEN

We moeten zo'n tien jaar teruggaan om het tijdstip aan te geven wanneer ik met het houden van de

Cuba-amazone, Amazona leucocephala, ben begonnen. Ik bekwam toen de eerste vrouwelijke exemplaren en die waren conditioneel zeker niet optimaal, integendeel. In die tijd werden de vogels niet rechtstreeks uit Cuba ingevoerd in ons land, maar via Rusland. Het waren meestal met de hand grootgebrachte exemplaren, bepaald niet altijd even gunstig. In al die tijd heb ik een tiental exemplaren van deze amazonesoort gehad zonder ooit een goed koppel te kunnen samenstellen. U moet weten dat bij ons nog geen endoscopisch geslachtsonderzoek mogelijk was en zelfs vandaag de dag is dat nog niet het geval. Een van mijn vogelvrienden is het evenwel toch gelukt om een kweekpaar samen te stellen en met goed resultaat. Het was ongeveer begin jaren tachtig. De pop was

echter een geleend exemplaar en moest na een jaar weer terug naar de oorspronkelijke eigenaar. De moeilijkheid was om bij de achtergebleven man een passende pop te vinden. Moeilijk, omdat de man behoorlijk agressief was, niet alleen tegenover soortgenoten maar ook tegenover zijn verzorgers. Niettemin is er toch een paar samengesteld kunnen worden. Vermeldenswaard is dat bij die vriend, de vogels gewoon in de keuken van de woning werden gehouden. Er was een openstaande kooi voor ze van 100 x 70 x 60 cm en een aan de buitenkant van die kooi opgehangen houten nestkast van 35 x 35 x 60 cm. De vogels konden de kooi verlaten om buiten die kooi de nestkast te bekijken. In die nestkast was een controledeurtje aangebracht maar ook was het mogelijk

om het deksel van de kast te halen om zo te kunnen zien wat er zich binnen afspeelde. Toch bleek het niet eenvoudig om nestcontrole uit te

oefenen, de man bleef erg agressief en doodde zelfs pas uitgekomen jongen. Mijn vriend kwam in 1986 te overlijden en zijn vrouw zette de liefhebberij voort. Zij kweekte in 1987 twee jongen die ook verder goed zijn uitgegroeid tot volwassen vogels. Wat later werd het voor haar toch allemaal te veel en heb ik het kweekkoppel overgenomen. Eindelijk beschikte ik dan over een koppel. Het nadeel voor ons was echter wel dat de vogels gewend waren aan een vrije huisvesting, zoals gesteld in de keuken van de woning. Ik voorzag moeilijkheden als wij dat nu anders zouden gaan doen en vandaar dat na rijp overleg de vogels eveneens op eenzelfde wijze in onze keuken werden overgebracht. Er bleef een intens contact tussen mens en dier en het voor-

deel hiervan is wel dat met name het gehele broedproces en het broedgedrag van de vogels op de voet gevolgd kunnen worden. Vooral ook als er jongen zijn is het gemakkelijk om te constateren of ze wel of niet van voldoende voedsel worden voorzien. De broedperiode vangt aan met het regelmatig overdragen van voedsel door de man aan de pop. Het verhoogt kennelijk haar conditie en dat is wel nodig ook, want zo'n broedproces vergt nogal wat van haar. Als een goede moeder houdt zij zich louter en alleen bezig met het hoeden en voeden van haar jongen. Zij verdraagt daarbij de regelmatige nestcontrole erg goed en er doen zich geen problemen voor. In 1988 bekwamen wij slechts een jong en in 1989 zijn alle vier bevruchte eieren afgestorven. Het was juli en over een flinke periode heel warm weer, om niet te zeggen snikheet en de luchtvochtigheid was erg laag, te laag! In 1990 hebben wij echter weer veel vreugde aan ons koppel cuba's mogen beleven. Tussen 25 en 31 juli zijn drie jongen geboren, een vierde ei was niet bevrucht. De jongen ontwikkelden zich erg goed, we konden dagelijks vooruitgang zien. De pop pendelde voortdurend tussen voederschalen en nest. Het voedsel bestond uit verscheidene bestanddelen zoals een zadenmengsel met zwarte en gestreepte zonnepitten, haver, boekweit, tarwe, hennep en gierst. Ook troggierst werd volop gegeten en bovendien waren er gekiemde zonnepitten, haver en tarwe, maar ook een enkele meelworm, kleine stukjes kip of rundvlees, gekookte rijst, aardappelen, spaghetti enz.. Ook nemen de vogels graag groenvoer op zoals vogelmuur, herderstasje, weegbree, sla, kleine stukjes radijs, stukje appel, pruimen, druiven, kersen, aardbei, bessen, sinaasappel, stukje kiwi, enz. enz.. Het gehele jaar door is er ook eivoer voor ze beschikbaar en als ik geen Quiko of Witte Molen heb, dan maak ik dat zelf van hardgekookt ei met kinderbiscuit, droog brood, een stukje wortel en Roboran. Dat laatste is een bij ons verkrijgbaar mineraalmiddel. Door het eivoer meng ik wat groen. Van tijd tot tijd krijgen de vogels ook een stukje knoflook of ui. Ik ben er namelijk van overtuigd, en ik heb dat ook van oudere kwekers geleerd, dat alle natuurproducten die we aan onze vogels geven hun nut hebben. De vogels zelf

halen er het beste uit. Jammer is wel dat veel van ouds bekende wilde planten zo langzamerhand, door vervuiling en andere ernstige oorzaken, gaan verdwijnen en als je dan wat verzameld moet je al goed uitkijken of het allemaal nog wel zuiver en gezond is, zodat het de vogels niet kan beschadigen. De Cuba-amazone is een voor mij dankbare soort die heel goed in huis te houden is omdat ze niet alleen met weinig ruimte tevreden zijn maar zich ook qua geluid rustig gedragen. Bepaald geen hinderlijke

Jonge vogel, kort voor uitvliegen in 1987

Jonge vogel 1990, 3 weken oud

Aanwas in 1990. Ze zijn zeer vertrouwd

N

D

De keuken opstelling

huisdieren. Naar het mij voorkomt en gelet op de ervaringen die ik heb opgedaan, lijkt het mij ook goed mogelijk om andere amazonesoorten op een soortgelijke wijze te houden. Ze vragen, omdat het meer klauteraars dan vliegers zijn, geen grote volièrre. Mijn goede Nederlandse vrienden, Wim en Bep Bart en Cees van Berkel, hebben er voor gezorgd dat ik de amazone papegaaien die ik dit jaar hoop te kweken, kan voorzien van een stalen goed passende vaste voeding, want ook die zijn niet bij ons verkrijgbaar. Ik hoop dat ik straks, in 1993, op de COM-Tentoonstelling in Breda kan laten zien waarover ik u bij deze heb verteld.

Cuba-amazone, foto Müller/Walrode

KALENDER 1991

De Rosse Gors

Over de San-Blas blauwgaai, die overigens door Grzimek officieel betiteld wordt met San-Blas treurgai, heeft Piet Voets uitvoerig geschreven in "Onze Vogels", november 1989, zodat ik maar liever iets vertel over de Rosse gors, die op het kalenderblad kastanjegors wordt genoemd, een letterlijke vertaling van Chestnut Bunting (kastanjekleurige gors). In de "Avifauna van Nederland" (lijst van de in Nederland waargenomen vogelsoorten en hun geografische vormen) wordt één vondst in ons land vermeld en wel op 5 november 1937 bij Wassenaar. De vogel is dus niet alleen gezien maar ook -hetzij dood of levend- verzameld. In de recent verschenen "Atlas van de Nederlandse vogels" wordt echter geen gewag gemaakt van de Rosse gors. De wetenschappelijke benaming is *Emberiza rutilla*. Zowel Kleinschmidt als Fehringertwee beroemde ornithologen - vermoeden dat *Emberiza* een latinisering is van het Duitse Ammer - Ammeritz - Embritz - Emberiza. *Rutilla* wil zoveel zeggen als "roodachtig, in het goudgele lopend, geelrood, rossig". De wetenschappelijke naam werd de vogel voor het eerst toegekend door de Duitse natuuronderzoeker en reiziger Peter Simon Pallas, die leefde van 1741 tot 1811. Hij maakte vooral reizen door het enorm uitgestrekte Russische gebied. En daar leeft namelijk de Rosse gors; in noordoostelijk Azië en in grote zuidelijker gelegen streken. Op het kalenderblad staat alleen het mannetje van deze gors afgebeeld. Het vrouwtje - de pop - is eenvoudig "licht muskleurig". Zij staat afgebeeld in het artikel van Cevab in "Onze Vogels", oktober 1989. Daar vindt u nog heel veel vermeld over dit aardige vogeltje. De in ons land broedende gorzen zijn: nietgors, geelgors, grauwegors en ortolaan; verder zijn er nog ruim twintig (dwaal) gasten.

Meindert de Jorg

Gemak dient de mens

Voor de tentoonstelling had ik 25 zebra-vinken afgekooïd. Dat wil zeggen dat ik behalve de kweekkooien nog 25 kooitjes schoon nest houden. Dit vond ik een tijdrovende bezigheid en bovendien werden de vogels daar niet rustiger van. Dit probleem hield me een tijdje bezig totdat ik een helder idee kreeg. Op zolder had ik nog een groot aantal oud model TT-kooitjes. Die heb ik weer tevoorschijn gehaald. Ook hier telt dat wie wat bewaart wat heeft. Van 25 kooitjes haalde ik de bodem er uit en daarvoor in de plaats bevestigde ik een stukje volièregaas en knapte de kooitjes verder op zodat ze weer toonbaar waren. Vervolgens timmerde ik bakjes van ongeveer 100 cm lang en 25 cm breed met een opstaande rand van enkele centimeters, waarin makkelijk 3 TT-kooitjes naast elkaar konden staan. De bodem van deze bakjes bedekte ik met zand en daarop plaatste ik de kooitjes. Wat was hiervan nu het resultaat:

1. Het schoonmaken vergt minder tijd.
2. De vogels blijven veel rustiger.
3. De eigenlijke TT-kooitjes blijven schoon.
4. Ik had weer een bestemming voor de oud model kooitjes.

Vindt U dit ook een goed idee, wel wat let U om het ook eens te proberen
Sukses!

Rob Wardenaar.

De diamantvink (*Emblema guttata*), is een van de grootste Australische vinken. Het is een mooie soort en ze is reeds vele jaren bij ons ingeburgerd. Ze zijn bekend als moeilijk te sexen en gedurende jaren werden er reeds menige suggesties gedaan betreffende de zichtbare verschillen tussen man en pop. Als een oppervlakkige methode (deze die ik gebruik is absoluut niet onteikbaar), zegt men dat de mannelijke diamantvinken een meer zilvergrijze kop hebben dan de poppen. Eveneens, als ze in broedconditie verkeren, dan heeft de man een kastanjebruin gekleurde snavel, daar waar die van de pop koraalrood is. Sommige kwekers beweren ook dat de borstband van de pop smaller is dan die van de man. De beste kweekresultaten schijnt men te bekomen met vogels die in kolonie worden gehouden. Diamantvinken huisvesten op deze manier, betekent dat de dieren de mogelijkheid hebben hun eigen partners te kiezen met als resultaat de best mogelijk tot elkaar aangetrokken paren. In het verleden werd er al zeer veel geschreven over de verlangens van diamantvinken die zelf hun partners mochten kiezen, om alzo succesvolle kweekresultaten te bekomen.

MUTATIES:

Hetzelfde werd gesuggereerd ten opzichte van de ceres amadine (*Aidemyne modesta*). In elk geval heb ik nooit problemen ondervonden om die vogels welke ik graag bij elkaar wou hebben te paren. Er bestaan mutaties onder de diamantvinken. Veel kwekers ondervinden een weinig moeilijkheden wanneer ze vogels selecteren die ze tegen elkaar willen zetten, anderzijds worden er weinig mutaties voortgebracht. Zoals

Kolonie systeem het beste om diamant- vinken te kweken.

reeds eerder vermeld, kunnen diamantvinken succesvol gekweekt worden in kolonie. Ik stel voor dat men ongeveer 4 tot 5 paren in een volièr met aangrenzend nachthok samenzet, waarin de vogels kunnen verblijven tijdens gure weersomstandigheden. Indien de vogels het gehele jaar door in een volièr gehouden worden, dan moet het nachthok verwarmd worden gedurende de koude maanden van het jaar. Als alternatief kan men de dieren naar binnen brengen in een verwarmde vogelkamer, vanaf de maand oktober tot einde mei, waarna men ze terug in de volièr kan loslaten. Indien je een paar bezit waarvan je weet dat het regelmatig jongen voortbrengt, dan kun je die in een volièr plaatsen samen met andere soorten. Ik wil hier wel de raad geven, dat de soorten waarmee men de diamantvinken samenzet, tamelijk robuust en ongeveer van dezelfde grootte moeten zijn.

KWEEK KONTROLE:

Diamantvinken kunnen eveneens in kooien gekweekt worden in een verwarmde vogelkamer. Inderdaad, indien je er speciaal in geïntereeserd bent om mutaties te produceren, dan is het kweken in kooien sterk aanbevolen, daar je dan een volledige controle hebt over ieder paar. Tengevolge de tendens dat diamantvinken zeer vlug te vet worden als ze in een kooi zitten, kan ik u aanraden dat de minimum grootte van een kweekkooi minstens 120 cm lange 50 cm breed en 50 cm hoog moet zijn. Slechts 2 zitstokken mogen er zich in bevinden, aan een ieder einde van de kooi. Het is eveneens van belang dat een zitstok hoger geplaatst wordt dan de andere waardoor de vogels nog meer gedwongen worden zich op en neer te

bewegen. Indien je de kweekparen zo ver kunt brengen dat ze hun eigen jongen opvoeden, dan zie ik weinig problemen opdagen als zouden deze vogels te dik worden. Daarentegen, paren die weigeren hun jongen groot te brengen, doch legsel na legsel produceren, zullen bijna zeker te dik worden. Zulke paren moeten terwijl ze rusten en ruïen, in een zo groot mogelijke binnenvlucht geplaatst worden, anders zullen ze zo ver boven hun gewicht komen dat het volgende seizoen, zelfs als de poppen eieren zouden leggen, de eieren meestal onbevucht zijn. Mannelijke diamantvinken hebben een uitgebreid paringsritueel dat men bij voorkeur te zien krijgt

als de vogels in een voliëre gehouden worden. Bij het begin van de balts zal de man de langste grashalm uitzoeken die hij kan vinden. Terwijl hij deze grastengel in de punt van zijn snavel houdt, begint hij te zingen, en richt zich terzelfdertijd op met opgeheven hoofd. De kopveren blijven meestal plat, terwijl hij de veren van nek en buik opzet. Vervolgens zal het mannetje dan beginnen te dansen, op en neer in een huppelende beweging, door af en toe zijn poten te buigen en te strekken.

HEILZAAM:

Diamantvinken zijn tevreden met een conventioneel type nestkast van 10 cm³

met een 4 cm halffopen voorzijde. Als ze in een voliëre gehouden worden geven vele paren er de voorkeur aan hun eigen nest te bouwen in de bomen of struiken in de vlucht. Het is een voordeel als men broedende diamantvinken zover kan brengen om een gewoon nestkastje te gebruiken, omdat anders nestcontrole moeilijk kan uitgevoerd worden en het bijna onmogelijk wordt om de jongen een gesloten ring aan te schuiven als ze in een door de ouders zelfgemaakt nest vertoeven. Wat de voeding van de meeste Australische vinken betreft (dit is een goede prachtvinkenmengeling, of witte en panicum millet en volop kanariezaad dat dient voorgezet in aparte schoteltjes) is eveneens ideaal voor de diamantvinken. Troggerst mag ook op regelmatige basis verstrekt worden. Grit en sepia plus vers drinkwater moeten op ieder tijdstip beschikbaar zijn. Soms kan men erin slagen diamantvinken meelwormen te laten eten (of wasmotlarven) als ze jongen grootbrengen. In ieder geval, zou ik het niet aanraden om dierlijk voedsel toe te dienen aan vogels die niet aan het kweken zijn, speciaal die in kooien gehouden worden. Groenvoer moet op regelmatige tijdstippen verstrekt worden en kweekparen met jongen mag men eveneens een gepatenteerd handelsmerk van eivoeding of zachtvoer voorzetten.

GOED INGEBURGERD:

Zoals reeds vermeld, bestaan er mutaties onder de diamantvinken, allen zijn ze goed ingeburgerd. De bruine is een geslachtsgebonden mutatie wat betekent dat bruinen onmiddellijk kunnen worden verkregen, zelfs al heb je slechts één bruine vogel zolang het maar een man is. Indien je een bruine man aan een normale pop koppelt, dan zullen van de daaruit bekomen jongen, al de mannen op het zicht normaal en tevens split zijn voor bruin, terwijl alle poppen zuiver bruin zijn. De geelsnavel mutatie is indertijd aan de normale uitgezonderd dat het rood op de stult vervangen is door geel en ook het rood van de snavel is vervangen door geel. De mutatie is recessief en om die onmiddellijk te bekomen is er een geelsnavel man en pop nodig. In het andere geval, kun je een geelsnavel vogel aan een op het zicht normale, die split is daarvoor paren met als resultaat een zeker percentage geelsnavels evenals op het zicht normale vogels die split zijn. Ten slotte is er dan nog de bruinvleugel. Aldus Tony Mobbs in *Cage and Aviary Birds*.

Vertaling M. van Aelst.

Foto's: Ton de Bruijn.

WAAROM HALEN DE MEESTE PAPEGAAIEN/PARKIETEN HUN PENSIOEN NIET?

In de vrije natuur worden papegaaien soms wel ouder dan honderd. In Nederland is tien jaar al een hele leeftijd. Dat zit 'm niet zozeer in ons kille, vochtige klimaat, maar in verkeerde voedingsgewoonten. Wie alle dagen veel te vette zaden kan uitzoeken en het gezondste, maar minder lekkere kieskeurig laat liggen, vraagt om gezondheidsproblemen. Daarom is er nu BINGO.

Een uitgebalanceerd, veelzijdig en volledig kwaliteitsvoer voor papegaaia-achtigen. BINGO is een korrelvoer met in elk hapje alle belangrijke en noodzakelijke voedingsstoffen. Kiezen is er dus niet meer bij! BINGO is samengesteld uit ontsloten granen, zaden, vitaminen en mineralen. BINGO is wetenschappelijk ontwikkeld en uitgebreid getest op voedingswaarde en verteerbaarheid en na een korte periode van wennen eet uw vogel het graag. BINGO staat voortdurend onder strenge kwaliteitscontrole waarbij onder meer nauwkeurig gelet wordt op zware

metalen, chemische verontreinigingen en de aanwezigheid van bacteriën of schimmels en hun giftige producten. Met BINGO kiest u dus bewust voor beter, te meer omdat BINGO puur natuur is zonder toevoegingen van kunstmatige kleur-, geur- of smaakstoffen en conserveermiddelen. Als u dan ook wilt bijdragen aan een lang en gelukkig papegaaier- of parkietenleven, vraag dan uw

dierenarts om BINGO. Hij vertelt u graag meer en hij heeft veelzeggende documentatie klaarliggen.

**BINGO BIEDT GOEDE
VOORUITZICHTEN OP EEN LANG
EN GELUKKIG DIERENBESTAAN**

Gratis thuisbrengservice: 15 kg-verpakkingen, bij uw dierenarts besteld, worden gratis thuis afgeleverd.

Voor Nederland: Boehringer Ingelheim bv, Alkmaar

De Kokako

Van de op Nieuw Zeeland voorkomende soorten is de kokako, *Callaeas cinerea*, een 38 cm, een bedreigde vogel. De soort wordt onderscheiden in een Noordeiland kokako en een Zuideiland kokako. Doordat de bossen waarin de vogels leven voor een groot deel al gekapt zijn, komen ze alleen nog voor in verspreid liggende stukken bos en omdat het zulke slechte vliegers zijn is uitwisseling van vers bloed dus erg moeilijk geworden. Men is er ook al wel toe overgegaan om vogels te vangen uit gebieden die dreigden ontbost te worden en men heeft de vogels dan weer uitgezet in gebieden waarvoor daar geen gevaar is. Maar een grotere bedreiging voor het voortbestaan van de soort is wel dat erg veel van de nesten worden leeggeroofd door ingevoerde roofdieren en ook dat de ingevoerde opossum leeft van zowat hetzelfde dieet als de kokako. Het is dus erg belangrijk dat de stand van het aantal opossums in de hand wordt gehouden. Beschrijving: man en pop zijn gelijk van kleur alleen is de pop wat kleiner. De vogels zijn donkergrijs van kleur, poten en snavel zijn zwart en ook hebben de vogels een zwart masker. Tussen ondersnavel en oog hebben de vogels een lel, die bij de noordeiland soort blauw is en bij de zuideilandsoort oranje met een blauwe basis. De vogels hebben een prettig stemgeluid en wanneer ze bezig zijn met voedselzoeken laten ze af en toe hun kntaktroep horen. Ze zingen vooral in de ochtenduren. Het zijn vogels die een groot deel van het jaar leven van vruchten en een deel van het jaar van insecten. In de tussenliggende periode eten ze veel bladeren. Men neemt aan dat de vogels broedrijp zijn op een leeftijd van 2 jaar. De paren hebben een eigen territorium waarin ze een nest bouwen tot op een hoogte van 10 meter. Het nest heeft een wat slordige structuur van takjes met een bekleding van mos aan de binnenkant. Er worden meestal 3 eieren gelegd die door het popje worden uitgebreed, waarbij ze voor korte periodes door het mannetje wordt afgelost. De pop wordt op het nest door de man gevoerd. De broedtijd bedraagt ongeveer 20 dagen en de jongen blijven ongeveer 30 dagen op het nest dat er dan al aardig gehavend uitziet. De jongen krijgen insecten, vruchten en bladeren die al fijn gemaakt zijn, te eten en later krijgen ze hele insecten en vruchten. De jongen blijven tot de winter bij de ouders. De broedperiode duurt meestal van november tot december. Wat betreft de overlevingskansen van de noordeiland kokako, hoeven we niet erg pessimistisch te zijn maar voor de zuideilandsoort is de toekomst heel wat donkerder. Zijn verspreiding is erg geïsoleerd in kleine groepjes en de soort wordt dan ook met uitsterven bedreigd.

M. Aussems

Inleiding.

De grijze zebra vink staat van de huidige kleurslagen nog het dichtst bij de oorspronkelijke wildvorm, al is door selectie de kleur dieper grijs en veel egaier geworden. Veel liefhebbers voelen zich aangetrokken tot deze kleur, die daarom in vrij grote aantallen wordt gekweekt. De verschillen in puntenwaardering op de tentoonstellingen tonen echter aan dat het toch een erg lastige kleurslag is. Het is daarom nuttig de "normaal grijze" weer eens onder de loep te nemen. We gaan in op de algemene kleureisen.

Omdat de grijze verervend kan zijn voor vele mutaties, bespreken we ook de herkenning van splitfactoren. Verder geven we wat tips voor de kweekselectie. Daarnaast komt de grote internationale zebra vinkenshow in Houten nog ter sprake.

Kleureisen.

Een lastig punt bij de grijze is de kleur van het rug/vleugeldek. Dit moet egaal zijn en zo diep mogelijk grijs. Vaak is een bruine waas zichtbaar, de standaard eist dat de keurmeester dit straft. De vleugelpennen mogen een wat lichtere omzoming laten zien, maar dit mag niet te overheersend worden. Doordat de pennen als dakpannen over elkaar heen liggen, moet het rug/vleugeldek als totaal een redelijke egaliteit hebben. Een ander lastig punt is de buikkleur, die zo wit mogelijk moet zijn. Veel grijzen tonen een vrij bruine buik. Op dit punt moet door selectie verbetering worden bereikt. We moeten hierbij wel bedenken dat bij de poppen een witte buik niet tot de mogelijkheden behoort: de kleur zal altijd wat creme van tint blijven. Verder moeten we bij de mannen letten op een diep kastanje-

bruine flank met mooie ronde witte stippen. De wangvlek moet scherp afgetekend zijn en diep oranjebruin van kleur. Let ook op een mooie strakke borstband, waarboven de zebra tekening moet doorlopen tot aan de ondersnavel. Veel mannen laten een wit vlekje zien onder de snavel. Deze bontvorming zal streng bestraft worden. De laatste tijd zien we regelmatig mannen, waarbij rond de wangvlek aan de kop zebra tekening zichtbaar is. Ook dit moet als fout worden aangemerkt. Verder moeten bij mannen en poppen gelet worden op een goede scherpe bloktekening in de staart en op een duidelijk en scherp afgetekende oogstreep.

Splitkenmerken.

De grijze kleur is dominant over de meeste mutaties. Wanneer een vogel uit de bruinserie, bijvoorbeeld een isabel, gepaard wordt aan een vogel uit de grijsserie, bijvoorbeeld een zwartmasker, zullen alle jonge mannen grijs van kleur zijn, maar wel verervend zijn voor de kleuren van de oudervogels. Het kan dus van belang zijn om splitfactorige vogels te herkennen, omdat we anders bij de kweek voor onprettige verrassingen komen te staan. We moeten eerst een aantal autosomaal verervende mutaties, waarvoor dus mannen en poppen splitfactorig kunnen zijn,

- Grijs split voor zwartborst. Tekeningsspatronen vervagen, zoals de oogstreep en de staarttekening. Bij de man kan de wangvlek wat uitlopen en worden de flankstippen ovaal. In het rug/vleugeldek is wat bruin/witte omzoming zichtbaar.
- Grijs split voor witborst. Tekeningsspatronen zoals oogstreep en staarttekening vervagen eveneens. De vleugelpennen tonen een witte omzoming.

Tekst: TC/NZC - Foto: Ton de Bruin

- c) Grijs split voor oranjeborst. Bij de man is op de borst wat oranjebruine bevedering zichtbaar. Bij de pop kan wat flanktekening aanwezig zijn. Man en pop zullen een wat bruinetint rug/vleugeldekk hebben.
- d) Grijs split voor zwartwang. Deze splitvogels zijn vaak niet als zodanig herkenbaar. Bij man en pop kan een naar achteren zwart uitlopende oogstreep een kenmerk zijn.

Vervolgens noemen we enkele geslachtsgebonden verervende mutaties, waarvoor **alleen** de man (en dus **nooit** een pop) splitfactorig kan zijn.

- e) Grijs split voor bruin. Een bruine waas is zichtbaar in het rug/vleugeldekk. De buik is te bruin van kleur.
- f) Grijs split voor bleekrug. Het rug/vleugeldekk is enigszins opgebleekt en wat omzoomd. Wang en flank zijn bij de man minder diep van kleur. De buik kan extra wit zijn.
- g) Grijs split voor masker. Dezelfde kenmerken als bij de bleekrug zijn nu nog duidelijker aanwezig.

We moeten wel bedenken dat de hierboven gegeven omschrijvingen lang niet altijd duidelijk aanwezig zullen zijn. Er zullen grijze zebrafinches met splitfactoren zijn, die niet als zodanig herkenbaar zijn en er zelfs als perfecte grijzen uit kunnen zien. Verder is het

goed om te weten dat een vogel nooit splitfactorig kan zijn voor een **dominant** verervende mutatie. Er zijn dus **geen** grijzen die split zijn voor pastel, wang, blackface en kuit.

Kweektips.

Bij de selectie van een kweekkoppel letten we natuurlijk op de algemene kleureisen, zoals die hiervoor zijn aangegeven. Zorg dat de zwakke punten van de ene vogel gecompenseerd worden door de partner. Koppel bijvoorbeeld geen vogels die **beide** een zwakke oogstreep hebben. Verder moeten we kweken met vogels van een goed model en formaat: wees u er van bewust dat in dit opzicht de concurrentie in de groep van de grijze zebrafinches welhaast het grootst is. In de kweekpraktijk is overigens inmiddels gebleken dat een paring van twee grote, geblokte zebrafinches een grote kans geeft op onbevuchte eieren: deze grote vogels zien geen kans meer om in de juiste paringspositie te komen. Het kan daarom nodig zijn een man te gebruiken van een iets kleiner formaat, waarbij het achterlijf gelijkmatig van ronding is en vooral niet te geblokt.

Tentoonstelling.

Nadat er vele nieuwe mutaties verschenen, waren er liefhebbers die vreesden dat de normaal grijze uit de gratie zou

raken. Inmiddels is wel duidelijk geworden dat hiervan geen sprake is. De grijzen vormen samen met de bruinen de grootste groepen op vrijwel alle tentoonstellingen. Op de grote jaarlijkse internationale NZC-SHOW worden circa 1500 zebrafinches tentoongesteld. De grijzen zijn hierbij vertegenwoordigd met ruim 250 stuks. Het is dan ook zeer de moeite waard om deze show te bezoeken en de verschillen tussen de grijzen onderling eens te bestuderen. Daarnaast is het een verrassing om vrijwel alle erkende mutaties (circa 70) eens op één plaats bijeen te zien, naast nieuwe, nog niet erkende mutaties. Ook dit jaar wordt deze show weer gehouden bij Tuincentrum Jongerius, Urechtseweg 19a in Houten (bij Utrecht) in de eerste week van oktober. De openingstijden zijn:

donderdag	3 okt. 19.30 - 21.30,
vrijdag	4 okt. 10.00 - 21.30,
zaterdag	5 okt.
zondag	6 okt. 10.00 - 16.30.

De toegang is gratis.

Samenvatting.

De grijze zebrafinches vormen nog altijd een zeer populaire kleurslag, waarin de concurrentie daardoor zeer groot is. Kies voor zuiver verervende kweekvogels en probeer splitfactoren te herkennen. Selecteer de partners streng op de standardeisen voor kleur, tekening, model en formaat. Koppel geen vogels die dezelfde zwakke punten tonen. Als een grote, geblokte man geen bevruchting kan verzorgen, vervang deze dan voor een wat minder geblokt type. Geef uw ogen ook goed de kost op de tentoonstellingen. Wij wensen u veel succes en zijn graag bereid verdere vragen te beantwoorden.

Nuttige wenken bij

De tweede groep in de vetstofserie wordt gevormd door de gele kanaries. Deze groep is uitgebreider, omdat hier andere factoren een rol gaan spelen zo als de Ivoor en de mozaïkfactor. Om die reden komen er vier andere kleurslagen bij die we bij de witte niet tegenkwamen. Als we met de gele gaan kweken moeten we ons weer eerst afvragen welke kant we uit willen. In het lijstje dat het overzicht gaf kunt u zien wat allemaal mogelijk is in de vetstof geelserie.

Goudgeel en strogeel

Als we met deze vogels gaan kweken moeten we eerst stellen welke kant we op willen. Zijn het de intensieve goudgele of zijn het de strogele schimmels. Het uitgangspunt voor de kweek is dan heel anders. Daarvoor moeten we eerst opmerken dat er in het geel nogal wat kleurvariëteiten voorkomen. Voor het gemak zullen we ons houden aan een indeling in drie schakeringen nl. Zwak geel G+G+, Geel GG+ en het Hooggeel GG. Dit is een indeling die we moeten maken om aan te kunnen geven welke kleur we willen hebben voor de verschillende kleurslagen bij de kanarie in de geelserie. Diezelfde indeling kunnen we straks ook maken voor de orangerode vogels. Tussen deze drie kleuren zit natuurlijk nog een grote variatie van zwak geel naar geel en van geel naar hooggeel. Dat laten we hier buiten beschouwing, maar bij de selectie van de vogels voor de kweek en de tentoonstelling spelen die wel zeker een grote rol. Wie heeft er niet op het keurbrietje de opmerking gehad van te warm tot veel te warm. Of deze vogel is niet diep genoeg van kleur? Voor de strogele geldt vaak dat hij te veel geel laat zien. Vergelijking van vele vogels zal duidelijk maken dat er grote verschillen in kleurdiepte zijn. Een kweker die jaren met deze vogels kweekt, zal u de verschillen duidelijk kunnen maken. Heel kleine verschillen kunnen door een echte "ZIENER" waargenomen worden.

Bij de goudgele zullen we het hooggeel moeten hebben. Bij de strogele zullen we moeten proberen zo zwak mogelijk geel te krijgen om het echte strogele te benaderen. Bij de goudgele zijn de volintensieve de tentoonstellingsvogels, terwijl dat voor de strogele de vogels zijn met een goede schimmelverdeling die over het hele lichaam te zien moet zijn. We weten dat geel een onafhankelijke factor is, niet op het geslachtschromosoom ligt en dus bij alle mannen en poppen dubbel aanwezig is. Verder

weten we dat deze eigenschap intermediair is, waardoor allerlei variaties in kleur voorkomen. Dit wetend kunnen we met de vogels gaan kweken want het niet dat ook hier weer de intensiefactor een belangrijke rol speelt, speciaal bij de goudgele. Wij zullen ook daar steeds rekening mee moeten houden. De intensiefactor is ook een intermediaire factor waardoor ook daarin variatie ontstaat van volintensief tot zwaar schimmel. (Zie daarvoor de gradenmeter). Uit het bovenstaande mag geconcludeerd worden dat er maar weinig goudgele zullen zijn die aan de eisen voldoen. Hetzelfde kunnen we zeggen van de strogele. In de tussenvormen vinden we de grootste groep. Dat wil niet zeggen dat deze vogels opgeruimd moeten worden, want vooral in die groep kan zeer goed kweekmateriaal zitten. Daar zullen we ook steeds op wijzen, wanneer we de fokparen gaan samenstellen. Als we met gele vogels gaan kweken moeten we er voor zorgen dat we voor de volle 100% bij het geel blijven. Dus nooit een andere kleur inbrengen. Het is zaak met enkele goede koppeltjes te beginnen. Het voorzichtigste is een intensieve te paren aan een schimmelvogel. Omdat het geen geslachtsgebonden eigenschap is, maakt het niet uit of de man of de pop intensief is. Als we echter intensieve vogels willen kweken is het aan te raden de schimmelvogel met de hooggele kleur te nemen. Het beste is die vogel die op het eerste oog intensief lijkt, maar bij

goed bekijken toch schimmel blijkt te hebben. Het liefst een vogel waarvan de keurmeester zegt dat hij te melig in de rug is, of, nog schimmel laat zien. De intensieve vogel moet vol intensief zijn en van een goed formaat. Als we de gradenmeter even voor de geest halen, zitten we dus in de groepen 1 t/m. 4. De jongen die we uit zo'n kweekpaar mogen verwachten zijn volintensieve goudgele tot goudgele met een beetje schimmel, dat meestal te zien is in de hals en in het rugdek. Onze ervaring is dat de beste intensieve meestal de mannen zijn en de lichtschemel vogels de poppen. Dat is echter geen feit, want in theorie zouden er even veel intensieve poppen geboren moeten worden. Welnu, de jongen uit dit kweekpaar gaan we weer sorteren voor kweekparen voor het volgende jaar. We moeten er nu rekening mee houden dat deze vogels een behoorlijk percentage intensiviteit bij zich hebben. We kunnen daarmee niet onbepaald verder gaan. Vandaar dat we het komende jaar twee lijnen naast elkaar gaan opzetten. Een die we de hardere lijn willen noemen; intensief x intensief met een beetje schimmel en de zwakkere lijn intensief x schimmel. De jongen geboren uit de hardere lijn kunnen we in het derde jaar paren aan de jongen uit het zwakkere paar. We kunnen dan uit dat laatste paar weer jongen nemen die intensief lijken, maar toch schimmel bij zich hebben. Op deze manier blijven we er voor zorgen dat de intensiefactor niet te

de kanariekweek

Tekst: L.Meulemans en Th.Bruynaers.
Foto's: J.Blasman

sterk gaat worden. De bevedering blijft goed en het formaat van de vogels blijft op peil. Als we te veel intensief in gaan brengen door te intensief op intensief te paren lopen we op een gegeven ogenblik helemaal vast. De vogels worden te klein en er worden vogels geboren die kale plekken vertonen rond de snavel en de ogen. Als we dat merken zijn we op de verkeerde weg. In de regel zijn deze vogels ook veel te klein, ook al vanwege de veel te korte bevedering. Een ander risico dat we lopen als we te intensief kweken is dat de vogels te warm gaan worden. De goudgele kleur gaat naar het oranje. Dit zien we regelmatig op tentoonstellingen. We hebben dan vogels aan elkaar gepaard met een te hoge geefactor. Wanneer we merken dat dit het geval is, zullen we op zoek moeten gaan naar een man of pop met een lichtere geefactor. Het beste kunnen we daarvoor een man nemen omdat vele van ons toch kweken met een man bij meerdere poppen. In de regel komen we dan ook uit bij de wat zwaardere schimmels in de groepen 5 en 6 van de gradenmeter. Het is echter aan te raden het niet zo ver te laten komen, want het is zeer moeilijk om een te warme lijn terug te brengen naar het goede geelbezit.

Een heel groot probleem bij alle geef-factorige vogels, in de vetstof en in de gepigmenteerden, is het nietvoldoende doorgekleurd zijn in de vleugel- en staartpennen. De meeste vogels hebben te lichte vleugeltoppen. Bij de rood-

factorige vogels is dat veel minder het geval omdat die vanaf de geboorte kleurstoffen krijgen toegediend, iets wat we bij de gele nu ook al gaan tegen komen. Wie heeft er nog nooit de opmerking op zijn keurbriefje gehad: "kan beter doorgekleurd zijn in de pennen". Of "de vleugeltoppen zijn nog te licht". Stellen we de eisen dan niet te hoog voor de nog jonge vogels die in het eerste levensjaar nog geen pennen ruien? De kenners zeggen van niet en dat zal ook wel zo zijn, want het is en blijft toch een zaak van een goede samenstelling van onze kweekparen. Dus weer een selectiepunt. Neem voor de kweek vogels die zover mogelijk zijn doorgekleurd in de pennen. Dat is bij de intensieve vogels vaak goed te zien, maar ook wanneer u schimmelvogels moet gebruiken moet u daar zeer kritisch op toezien. Alleen uit goed kweekmateriaal zijn goede jongen te verwachten. Twee goed doorgekleurde vogels brengen een groter aantal jongen van een goede kwaliteit dan dat u zo maar wat bij elkaar zet. Er zijn kwekers die daar niet op letten en toch een kampioen halen. Dat is mogelijk, maar we moeten dan wel stellen dat dat een toevalstreffer is. Deze kwekers kan men herkennen aan een hooggeklasseerde vogel van 90 punten en de rest van 87 en 88 punten. Een goede kweker is te herkennen aan punten die nagenoeg hetzelfde zijn 89 en 90. Ook bij hen komt de uitschieter naar beneden wel eens voor, maar we moeten natuurlijk ook rekening houden met

het moment van keuring. Met alle onafhankelijke eigenschappen die intermediair zijn blijft het een kansberekening, waarbij de kans het grootst is als we vogels nemen die het vermogen in zich hebben te geven wat we vragen en die dus het dichtste de eisen die we stellen, benaderen. Voor de intensieve vogels is dat intensief x intensief. Uit bovenstaande mag duidelijk zijn dat dit niet altijd de beste paring is. Het kan best een keer gebeuren als u maar weet dat een van beide uit een koppel geboren is dat voldoende schimmel had. U moet er altijd op letten dat de bevedering lang genoeg blijft en dat de vogel niet aan grootte inboet. Een intensief jong geboren uit een intensief x schimmel is nooit volledig intensief en kan zonder problemen in het volgende jaar aan een intensieve gepaard worden. Heel belangrijk ook in deze groep is een goede administratie bij te houden en daarin heel secuur te noteren hoe we in de verschillende lijnen de intensieffactor aanwezig hebben. In termen van de erfelijkheid kunnen we het volgende zeggen, dat een uiterlijk intensieve vogel (fenotype) niet intensief (genotype) hoeft te zijn. Dat geldt evenwel niet alleen voor de gele vetstofvogels, maar voor alle intensieven. Als we dat voor ogen houden en steeds er voor zorgen dat van onze eigen en van de aangekochte vogels het genotype bekend is, kan er heel weinig fout gaan.